

YENİDEN YAYINDAYIZ

Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın yayın organı
EKONOMİ, farklı zamanlarda farklı biçimlerde

okurları ile buluşmuş, KTTO üyelerine hizmet vermeye çalışmıştı. Yeni dönemde, yine farklı bir formatla karşınızdayız.

Gelişen teknoloji, hedef kitlelere, e-mail, web sayfası, sosyal medya gibi araçlarla ulaşmayı olanaklı kılmış olsa bile, geleneksel haberleşme araçları olarak gazete ve dergilerden de kolayca vazgeçemiyoruz. Hala

daha elimize basılı bir yayın organı almak, resimlere bakmak, yazılanları kahvemizi yudumlarken okumak istiyoruz. Kıbrıs Türk Ticaret Odası, bu arayışta olan üyelerine en azından bir süre daha EKONOMİ gazetesi ile ulaşmaya çalışacak. Bu çabaya destek veren yayıncı kuruluşumuza, gazetemizi reklamları ile destekleyen ve destekleyecek olan üyelerimize teşekkür ederiz.

Ücretsizdir

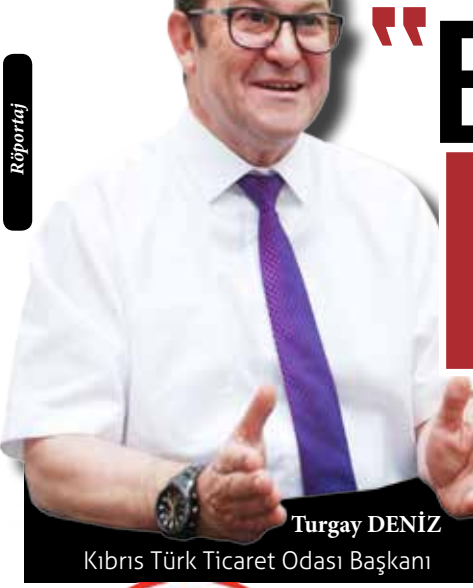

1958
Kıbrıs Türk Ticaret Odası
Turkish Cypriot Chamber of Commerce

Ekonomi

Bu gazete Kıbrıs Türk Ticaret Odası yayınıdır

Haziran / 2018

Turgay DENİZ
Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı

“BİZ KKTC’NİN BAYRAK TAŞIYICISIYIZ”

Ülkemizin en saygın kuruluşlarından olan, özellikle ekonomik dengeleri en yakından bilen ve bu konuda uzman görüşleri ile ilerleyişe yön veren Kıbrıs Türk Ticaret Odası, Turgay Deniz’in başkanlığa gelmesinin ardından yöntem değişikliğine gitti.

■2’de

Mustafa GENÇ

“Yapısal reformların hayata geçirilmesi gerek”

Yıllarca K.T.Ticaret Odası’nda başkan yardımcılığı görevinde bulunan Genç Yapı Market Direktörlerinden Mustafa Genç, hem odaya bakış açısını yansıttı, hem de ülkedeki ticaret konusunda önem taşıyan değerlendirmeler yaptı.

■20’de

Asel Group Yönetim Kurulu Başkanı Atay Cafer Ürel, yaşadığımız coğrafyada yıllar içerisinde gelen huzur ortamına rağmen, bunun yansımalarının yeterli olmadığını aktardı

“Önce ülkemizi sevmeliyiz, sonrası gelir”

■12’de

Ticaret Odası’ndan Ankara’da yoğun temaslar

■10’da

Türk lirası döviz kurunun yükselişi karşısında eridi

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Turgay Deniz, kurumlarının uluslararası tanınırlığını en etkin şekilde kullanmaya devam edeceklerini söyledi

Ülkemizin en saygın kuruluşlarından olan, özellikle ekonomik dengeleri en yakından bilen ve bu konuda uzman görüşleri ile ilerleyişe yön veren Kıbrıs Türk Ticaret Odası, Turgay Deniz'in başkanlığa gelmesinin ardından yöntem değişikliğine gitti. Oda, daha önce AB ağırlıklı yürüttüğü ilişkilerin ardından şimdilerde gerek Türkiye, gerekse de İslam coğrafyası ile ticaret alanında işbirliği imkânlarına önem veriyor. Başkan Turgay Deniz, Rumların ticaret konusunda Kıbrıs Türkünü görmezden geldiği bir ortamda bulduklarını, kendilerine düşen görevin ise bu tutumu yıkarak ticarete engelleri aşmak olduğunu ifade etti.

“Biz KKTC'nin bayrak taşıyıcısıyız”

Son günlerde dövizin artışı, ülkemizde sıkıntı yarattı. Ticaret Odası olarak hükümetin aldığı önlemleri yeterli buldunuz mu? Ticaret Odası olarak önlemler aldınız mı? Döviz özellikle iş adamlarını çok etkiledi. Bu konuyla başlayalım isterseniz.

Dövizin artması sadece iş adamlarını değil, bütün toplumu etkileyen bir unsurdur. Basın açıklaması olarak da zaten açıklamıştık. Bu taleplerimizden bazılarını gerçekleştirdiler. Ancak tam olarak hayata geçmedi. Bunun üzerine Maliye Bakanı'na ziyarette bulduk ve gerekli düzenlemeleri tekrar yapmalarını rica ettik. Döviz artışlarından dolayı herkesin bütçe dengesi bozuldu. Bunun en alttan en yukarıya doğru hafifletilmesi için piyasada bir istikrarın sağlanması lazımdır. Maaş alan kişileri dengeye getirmemiz gerekiyor. Biz bunu örnek olarak gösterdik. Döviz artışı olduğu zaman bu fiyatlara yansıyor. Biz ithalatta belli kurları sabitlersek o zaman fiyat artışı olmayacak. Bunu yaptığımız zaman

göreceksiniz ki önünüzde bir süre fiyat artışı olmayacak. Çünkü bu ithalatçının da tüccarın da üzerinde bir baskı unsuru olacak.

Türkiye'yle olan ilişkiler Ticaret Odasına ve ülkemize neler kazandırıyor?

Olayı Kıbrıs Türk Ticaret Odası olarak ele aldığımızda 2001 yılından bu son

dönemimize kadar birinci önceliğimiz Avrupa Birliği'yle olan ilişkilereydi. Biz yeni dönemde bir anket çalışması yaptık. Bu anket çalışmasında en istenilen Türkiye ilişkileri oldu. Zaten şu anda baktığımızda geçen 17 sene içerisinde Avrupa Birliği'nin vermiş olduğu sözleri tutmadığını, hatta 2003'te verilmiş yanlış bir kararla Kıbrıs

Rum Kesimi'ni Avrupa Birliği'ne aldıklarını görüyoruz. Avrupa Birliği'nin elini ayağını bağlamaları ve dolayısıyla Avrupa Birliği'nin de elinin ayağının bağlanması o kadar görüşmelerimize rağmen ciddi bir adım atılmamasını getirdi. Tabi ki görüşme ve ilişkilerimize devam edeceğiz çünkü bizim de misyonumuz Kıbrıs'ta çözümdür. Adil bir çözümün olmasını istiyoruz. Ancak bu çözümü beklerken de iç ekonomimizin de durumu her geçen gün kötüye gitmektedir. Türkiye'yle olan ilişkilerimizi tam anlamıyla sağlıklı şekilde yürütemiyoruz. Öncelikli hedefimiz bu dönemde Türkiye'yle olan ilişkilerimizi en üst düzeye çıkarmaktır. Açık açık diyorum; görünür görünmez her türlü ticari engeli ortadan kaldırmak istiyoruz. Bununla ilgili geçen ay bir Ankara ziyareti yaptık. Gerçekten onlar da KKTC ekonomisinin kalkındırılmasının Kıbrıs'ta bir refahın ve de çözümün anahtarı olacağına inanmaktadırlar. Biz de Kıbrıs Türk Ticaret Odası olarak şu görüşteyiz; eğer biz ekonomimizi istenilen seviyeye yükseltebilirsek istenilen çözüme de ulaşabileceğiz. Rum tarafı şunu istemektedir; uyguladığı izolasyonlarla, bizi dünyadan soyutlamak, ulaşımda, ticarete, eğitimde, sporda, kültürel faaliyetlerde, yani her yerde uyguladığı engellemelerle bizi burada çöktürmek. Tabi ki bizi burada mahvetmek istiyor. Buna karşın mahvolmadığımızı ve geliştiğimizi onlara gösterebilirsek o zaman Rumları masaya getirebiliriz. Ülkemizdeki en büyük engellerden bir tanesi KKTC Anayasası'dır. Reformların önünde duruyor. Zamanında yapılan referandum bir anayasa

reformu değildi, başka yerlere çekildi. Yine bugün meclisin seri bir şekilde, sadece gerekli olan anayasal değişiklikleri içerecek bir referandumu gerçekleştirilmesi gerekir. Bunu daha bilinçlendirilmesi gerek ki bu reformlar gerçekleşebilsin. Eğer önümüzdeki reformları gerçekleştirebilirsek Türkiye'ye kendimizi iyi anlatabilirsek ve ne istediğimizi tam anlamıyla ortaya koyabilirsek burada ekonomik kalkınmayı sağlayabiliriz. Ama bu kamu yapısı ile hiçbir şey yapamayacağımızın da altını çizirim.

Peki, Rum Kesimi ile ilişkileriniz nasıl?

Rum kesiminde Ticaret ve Sanayi Odası tek odadır. Dedik zaten, bu kadar zaman yapılan kötü yanlış uygulamaları düzeltmek için yenilenmek gerek diye; Rum tarafında tek bir odadır ve biz burada böldük, bölüştürdük. Ancak doğru olan böyle bir küçük ülkede tek olmasıdır. Hepsinin Kıbrıs Türk Ticaret Odası adı altında olması lazımdır. Rum Kesimi'nde Ticaret ve Sanayi Odası ile ilişkilerimiz normal bir şekilde devam etmektedir. Ancak tabii ki de hiçbir şeyi bizimle paylaşmak niyetinde değiller. Biz onları ilişkilerimize zorlamaktayız ve diyoruz ki Kıbrıs'ta çözümü isteyen iki kurumuz ve biz bu tarafta bu çözümü destekleyen duruşu gösteriyoruz. Bizim göstereceğimiz en güzel örnek iki odanın birlikte bir şeyler üretmesidir. Bugün biliyorsunuz ki yeşil hat ticareti vardır ama şu güne kadar biz Rum tarafında hiçbir KKTC ürünü satmayı, marketlere koydurmayı başaramadık. Bunun karşısında büyük bir psikolojik engel vardır. Ancak bunun karşılığında bizim tarafta her hangi bir markette Rum'un kahvesini de bulursunuz, konyağı da zivaniyası da vardır. Ancak Rum tarafında aynı şeyden bahsetmek mümkün değildir. Bunun haricinde çok düşündürücü bir şey vardır ki özellikle KKTC halkı bu noktayı çok iyi değerlendirmesi gerekir, o tarafa gittiğinizde Türkiye'den gelen birçok ürünü market raflarında görebilirsiniz, onlar için bir engel yoktur. Yani Kıbrıslı Rumların genel olarak psikolojisi şudur. Türkiye zaten koskocaman bir ülkedir. Ben Türkiye'yle savaşamam ve Türkiye'yi yok edemem. Ben ilerde Kıbrıs'ın tek hâkimi olsam da

Rum Kesimi'nde Ticaret ve Sanayi Odası ile ilişkilerimiz normal bir şekilde devam etmektedir. Ancak tabii ki de hiçbir şeyi bizimle paylaşmak niyetinde değiller. Biz onları ilişkilerimize zorlamaktayız ve diyoruz ki Kıbrıs'ta çözüm isteyen iki kurumuz ve biz bu tarafta bu barışı destekleyen duruşu gösteriyoruz. Bizim göstereceğimiz en güzel örnek iki odanın birlikte bir şeyler üretmesidir.

Türkiye'yle komşuluk ilişkisinde olacağım, ancak Kıbrıslı Türkleri görmek dahi istemiyordum. Bu mesajı çok iyi anlamak gerekiyor ve bunu özellikle söylüyorum, Rum kesiminde harcanan her bir kuruşumuza dikkat etmemiz gerekir. En azından bu tarafta olmayan bir şeyi almamızda fayda vardır. Onların bize bu kadar tahammülleri yokken bizim onlara bu kadar cömert davranmamıza ben anlam veremiyorum.

Rum tarafına gidip marketlere baktığınız zaman Yeni Zelanda'nın kuzusunu veya Fransızın bifteğini görebiliyorsunuz. Burada da var, ancak o tarafta et ihtiyacını ithal et ile karşılayabiliyorlar. Yani çok ucuza alabileceğiniz donmuş eti de alabilirsiniz, çok pahalı kaliteli eti de alabileceğiniz sunum yapılmıştır. Bizde ise bunlar kapatılmış ve engellenmiştir. Yasaklar hem özendirici oluyor, hem de devletin kaybına neden oluyor. Bu yasaklar bir şekilde kaçak yollarla deliniyor. Kayıt dışı ekonomiyi ve haksız kazançları ortaya çıkarıyor. Halk da

ne aldığını bilmiyor. Bugün yerli üretici, yerli sanayici desteklenmeli mi sorusuna cevap, evet desteklenmelidir. Çünkü yok olmasını ve kapanmasını istemiyoruz. Yani destekleyecekseniz, işçilerin sigorta ödemelerinde indirim yaparsınız, vergi muafiyeti verirsiniz, bu şekilde destekleyebilirsiniz ancak yasaklarla korumak en büyük hatadır. Mesela bugün et ithaline izin verilse bu kaçakçılık olayları yaşanmayacak. Burada bir kere et hayvanı yok. Hepsi süt hayvanıdır. Bu konuda da adım atılması şarttır.

Ticaret Odasının Uluslararası ilişkilerdeki misyonu nedir?

Biz kendimizi KKTC'nin bayrak taşıyıcısı olarak görmekteyiz. Uluslararası örgütlere de, Dünya Ticaret Odaları Birliği'ne de tam üyeyiz. Dolayısıyla da Avrupa ülkesi üyelerle yakın ilişkiler içerisindeyiz. Bizi kurum ve oda olarak tanıyorlar. Bunlar yanında İslam Ticaret ve Sanayi Odalarına da üyeyiz. Bütün Avrupa Odaları, Amerika büyükelçisi dâhil buraya odamıza geliyor ancak ben bu odaya başkan olmadan hiçbir İslam Odasıyla görüşülmemişti. Ben de herkese bir yazı yazmalarını söyledim. Tüm Arap ülkelerine yolladık, Katar hariç hiçbirinden yanıt gelmedi. Bir ihtiyacınız varsa Ankara Büyükelçiliğiyle görüşün dediler. Tabii cesaretsizlik! Korkuyorlar! Orada Rum liderliğinin görüş ve direktifi konusunda hareket ediyorlar. Türklerle görüşmek istemediklerini, Kuzey, bir

Turgay DENİZ

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı

taraf görmediklerini söylüyorlar. O tarafa gidiyorlar, düşünün bu tarafa korkudan geçmiyorlar bile. İnşallah bu görüşleri de yıkacağız. Çünkü bu ülkenin kalkınması için bizim onlara da ihtiyacımız vardır. Buraya yatırım yapacak ciddi insanları buraya çekme mecburiyetimiz vardır.

Ticaret Odasının önümüzdeki süreçte hedefleri nelerdir?

Kıbrıs Türk Ticaret Odası 1958 yılında kuruldu ve bu sene 60. Yılı'nı kutluyor. Bir esprili cümle kurayım, o zaman da başkan kitapçıydı, şimdi de kitapçı! Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın Avrupa Birliği süreci ve çözüm misyonuyla yatıp kalkması nedeni ile son 16 yılda, maalesef iç ekonomimizden, üyemizden, esas ticaretimizden uzaklaştık. Bizim en büyük isteğimiz üyelerimizle tekrar kaynaşmak, üyelerimizin menfaati dolayısıyla KKTC'nin refahı için çalıştığımızı ispat etmek, onların güvenini kazanmaktır. Bundan ötürüdür ki aylık olarak tüm üyelerimize gazetemizin gitmesini ve dolayısıyla da neler yapıldığını yakinen takip etmelerini arzuluyoruz. O kopukluk ortadan kalsın istiyoruz. Bundan sonraki toplantılarda da salonumuzun dolup taşması arzusundayız.

ÇEPIK DIESEL SERVICE
KARDEŞLER
DİZEL PÜSKÜRTME SİSTEMLERİ

Pompa ve Enjektör

Bosch, Delphi, Siemens, Denso yakıt sistemlerinin pompa ve enjektör bakımları, Bilgisayar kontrollü Üstün teknoloji cihazlarda yapılmaktadır.

Dizel Test Sistemleri

Bosch, Delphi, Siemens, Denso, Markalı ürünlerin Güncel test ekipmanları mevcuttur. Firmamızda araçlarımızın yakıt sistemleri Uzman ekibimizce titizlikle kontrol edilmektedir.

Dizel Onarım Merkezi

Dizel Araçlarımızın Periyodik Bakım ve onarımları, oluşan arızaları, Son teknoloji ekipmanlar kullanılarak Dizel Ustalarımız tarafından yapılmaktadır.

Profosyonel ekipman ile üstün hizmet...

📍 Organize Sanayi Bölgesi 20. Sok. No: 61 Lefkoşa / KKTC

☎ 0392 225 41 76 📠 0392 225 48 94 📞 0533 857 93 40 – 0533 843 18 31

ithalatçıkredisi

Stoğunuz deponuzda,
Creditwest yanınızda!

**İTHALATÇI
İŞLETMELERE ÖZEL**

**6 AY SONRA
GERİ ÖDEME**

**100.000 TL'YE KADAR
ANINDA ONAY**

İthalat yapan işletmelerin hayatını kolaylaştıran **İthalatçı Kredisi** sadece Creditwest'te! Şimdi siz de Creditwest şubelerine gelin; 100 bin TL'ye kadar kredi imkanı sunan, hızlı onaylı **İthalatçı Kredisi** ile sipariş verdiğiniz stoğu getirmek dahil tüm ithalat işlemlerinizi sizin için biz gerçekleştirelim. Üstelik ödemenizi 6 ay sonra yapın!

444 0678

MÜŞTERİ HİZMETLERİ

“İcra sistemi etkin çalışmalı”

Kıbrıs Türk Ticaret Odası (KTTO) Yönetim Kurulu Yüksek Mahkeme Başkanı Narin Ferdi Şefik'e nezaket ziyareti gerçekleştirdi.

Turgay Deniz başkanlığındaki KTTO heyetinde Başkan Vekilleri Mehmet Eziç ve Semral Erel, Yönetim Kurulu Üyeleri Vargın Varer ve Alp Cengiz Alp ile Genel Sekreter Aysun Önet İleri yer aldı.

KTTO Başkanı Deniz, ziyarette yaptığı konuşmada ekonomi ve iş yaşamının daha verimli ve üretken olabilmesi yönündeki en büyük engellerden birinin hukuksal anlaşmazlıkların çözülmesi sürecindeki yavaşlık olduğunu belirtti. Deniz, “Özellikle icra sisteminin etkin işlememesi, ekonomik ve ticari hayatı olumsuz etkilemektedir” dedi.

Tebliğ ve icra süreçlerinin hızlı ve etkin şekilde işlemesine ilişkin görüş ve önerileri yazılı olarak da Yüksek Mahkeme Başkanı Narin Ferdi Şefik'e sundu.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası yeni yönetim kurulu üyelerinin belirlenmesinin ardından bir dizi ziyaret gerçekleştirdi

İlk ziyaretler tamamlandı

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Turgay Deniz, Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, Başbakan Tufan Erhürman'a, Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kudret Özersay'a ve Maliye Bakanı Serdar Denktaş'a nezaket ziyaretinde bulundu.

Başkan Vekilleri Mehmet Eziç ve Semral Erel ile Yönetim Kurulu Üyeleri; Serhan Kaner, Alp Cengiz Alp ve Serhan Kombos'un hazır bulunduğu ziyaretlerde; yeni hükümetten beklentiler dile getirilerek, iş birliğine hazır olduğu mesajı verildi.

İlk ziyaret Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı'ya Turgay Deniz başkanlığındaki yeni yönetimin nezaket ziyareti çerçevesinde ilk ziyareti Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı'ya yaptı.

Dörtlü koalisyona destek...

Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın yeni yönetim kurulu, ziyaretler çerçevesinde Başbakan Tufan Erhürman'ı ziyaret ederek, dörtlü koalisyon hükümetine desteğini açıkladı. Turgay Deniz Başkanlığındaki Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın yeni yönetim kurulu üyeleri, Başbakan Tufan Erhürman'ı makamında ziyaret

Kıbrıs Türk Ticaret Odası yeni yönetim kurulu üyelerinin belirlenmesinin ardından bir dizi ziyaret gerçekleştirdi

etti. Turgay Deniz ziyarette yaptığı konuşmada, 4 partili bir koalisyon hükümeti kurulması konusunda gösterilen cesareten memnuniyet duyduklarını söyledi. Böyle bir hükümeti sürdürmenin çok zor olduğunu bilincinde olduklarını ifade eden Deniz, hükümet ortaklarının söylem ve duruşlarından başarılı olunacağına inandıklarını ifade etti.

Özersay'a nezaket ziyareti

Turgay Deniz başkanlığındaki yeni yönetim nezaket ziyareti çerçevesinde Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kudret Özersay'a da bir ziyaret gerçekleştirdi.

"Ekonomiyi kayıt altına alma, ülke ekonomisi için elzem bir konu"

Maliye Bakanı Serdar Denktaş,

Reklamlarınız İçin

225 65 95'i

Arayabilirsiniz

Turgay Deniz başkanlığında Kıbrıs Türk Ticaret Odası yönetim kurulu üyelerini kabul etti. Bakanlıkta gerçekleşen görüşmede, yeni hükümetten beklentiler dile getirilerek, işbirliğine hazır olduğu mesajı verildi. Bu dönemde esas olanın ülkenin refah düzeyini yükseltmek için tüm paydaşların bir araya gelerek çalışmalar ortaya koymasına gerektiğine dikkati çeken oda yönetimi, Ticaret Odası olarak kendilerinin her türlü bilgi alışverişine, projeye katkı koymaya hazır olduklarını kaydetti. Ekonomiyi kayıt altına almanın, önemine vurgu yapan Ticaret Odası Başkanı Turgay Deniz, bu konunun ülke ekonomisi için elzem olduğunu belirtirken, kayıt dışı ekonomi ele alınırken, her kesimin fedakârlıktan kaçınmaması gerektiğini ve aynı zamanda insanları vergiye tabi olmaktan ürkütmemek gerektiğini söyledi.

Ziyarette, iş hayatında günlük yaşamı ve istikrarı engelleyen bürokratik engeller konusu da ele alındı, gümrükteki sıkıntılar tartışıldı. Ticarete zaman kavramının önemini de vurgulayan Ticaret Odası yönetimi, iş hayatını pratikleştirme adına bazı tedbirlerin biran evvel alınması gerektiğini belirtti.

Oda yetkilileri ayrıca, dövizin yükselişi noktasında hükümetin bugünden bir önlem paketi hazırlamasının elzem olduğu görüşünü belirterek; "bunun için olağanüstü bir durum planı hazırlanmasında yarar görüyoruz" denildi.

Maliye Bakanı Serdar Denktaş ise Ticaret Odasının görüş ve önerilerini dinledi. Ardından geçmiş yönetime sunduğu işbirliğini yineledi. Özellikle bürokratik engellerin aşılması için tüm paydaşların günlük yaşamda sıklıkla karşılaştığı sorunları diyalog yoluyla çözümünü önerdi. Bu konuda geniş kapsamlı çalışmaya hazır olduklarını söyledi.

Vergi sisteminin değişikliği noktasında tüm paydaşlarla görüşmelerin sürdürüldüğünü hatırlatan Denktaş, bütçenin onaylanmasının ardından vergi sisteminin değişikliği çalışmalarının başlayacağını kaydetti.

Denktaş ayrıca kısa bir süre sonra devreye girecek olan e-maliye sayesinde de bürokratik engellerin aşılabileceğini altını çizdi.

Heyet daha sonra Meclis Başkanı teberrüken Uluçay'a da bir ziyaret gerçekleştirdi.

"Yasaların sayısı değil niteliği önemlidir"

Meclis Şeref Salonunda gerçekleşen kabulde ilk sözü alan Oda Başkanı Turgay Deniz, yeni dönemde Başkan Uluçay ve Meclisin başarılı çalışmalar gerçekleştirmesine inançlarının tam olduğunu ifade etti. Deniz, ekonominin düzlüğe çıkabilmesi

içinde bazı yasal düzenlemelerin yapıldığını anımsatarak yasaların sayısı değil niteliği ve insan yaşamına etkisini önemsediklerini belirtti ve oda olarak üzerlerine düşen görevleri de yapmaya hazır olduklarını vurguladı. Cumhuriyet Meclisi Başkanı Teberrüken Uluçay da konuşmasında ülkedeki özel sektörün gelişmesinde Ticaret Odası'nın büyük bir rolü bulunduğuna işaret ederek bundan sonra aynı misyonda çalışmalarını sürdüreceğinden emin olduğunu söyledi.

Uluçay, ülkede ileriye dönük yapılacak planlamalarda doğru ve ulaşılabilir hedefler ortaya koymak olduğunu dile getirerek imzalanan protokollerin önemine değindi ve bu protokollerde eksik tespit edilen unsurların her zaman dikkate alınması gerektiğini kaydetti.

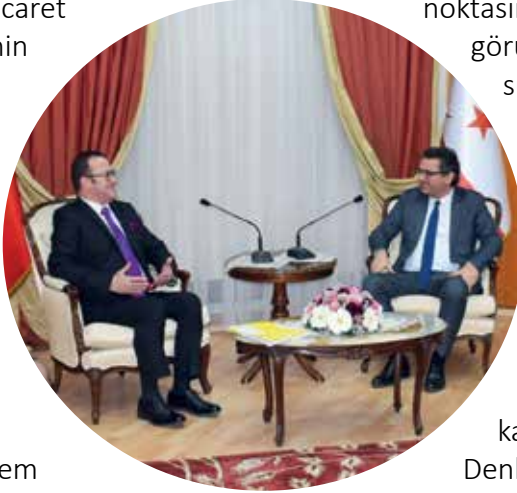
"Belediyelerin mali yapısı güncellenmelidir"

Kıbrıs Türk Ticaret Odası (KTTO) Yönetim Kurulu Üyeleri daha sonraki ziyaretler çerçevesinde gerçekleşen temaslarda İçişleri Bakanı Ayşegül Baybars'ı ziyaret etti.

Turgay Deniz başkanlığındaki KTTO heyetinde Başkan Vekilleri Mehmet Eziç ve Semral Erel, Yönetim Kurulu Üyesi Alp Cengiz Alp ile Genel Sekreter Aysun Önet ileri yer aldı.

Oda Başkanı Turgay Deniz, Belediyeler reformuna dikkat çekerek, belediyelerin mali yapılarını güçlendirici, kaynaklarını etkin ve temel hizmetleri yerine getirecek şekilde kullanmaları ve alt yapı sorunlarını çözücü nitelikte olmasının önem taşıdığını belirtti.

İş dünyasını çok yakından ilgilendiren kamu reformu konusuna da değinerek, kamu reformunun esasının etkin ve verimli hizmet sunumu ile bürokrasinin azaltılması olduğunu söyledi.

Döviz fiyatlarında yaşanan önemli artış sonrası ülkemizde büyük bir kriz yaşanmaya başlandı. Önlenemez artışın ağır bilançosunu vatandaş ödüyor.

Önlenemez hale gelen döviz kurunun yükselişi iş insanlarını tedirgin etti

Türk lirası döviz kurunun yükselişi karşısında eridi

ABD'deki başkanlık seçimlerini Trump'ın kazanması sonrası yükselişe geçen döviz kuru borcu olan binlerce vatandaşı mağdur etti.

Son haftalarda sürekli artan döviz kuru piyasaları alt üst ederken, hükümet yetkililerinin bu konuda net bir adım atamaması tepkiye neden oldu. Özellikle döviz borcu olanlar büyük bir sıkıntının eşiğine geldi.

Geçtiğimiz günlerde toplanan Bakanlar Kurulu, döviz dalgalanmasına karşı birtakım tedbir, piyasayı rahatlatmak için de bazı kararlar aldı.

Bakanlar Kurulu kararını açıkladı

Dövizde yaşanan dalgalanmalar çerçevesinde ülke ekonomisinin ve vatandaşların olumsuz etkilenmesi dikkate alarak kararlarını açıklayan Bakanlar Kurulu on maddelik bir dizi önlemleri şöyle sıraladı;

İthal ürünler için kur sabitlemesine gidilecek, Limanlarda döviz endeksli olarak alınan harç ve vergilerde döviz kuru sabitlenecek,

Bazı bankacılık hizmetlerinde pul vergisi

kaldırılacak, Türk lirası borçlanmaya teşvik için bir takım tedbirler yürürlüğe girecek, Türk lirası cinsinden olan sözleşmelere daha düşük vergi alınacak, Devletten kiralanan arazilerde de kur sabitlemesine gidilecek, Kiralanan vakıflar malları için kararlar yönetim kurulu tarafından alınacak, Kıb-tek tarafından alınan trafo katkı payı türk lirası üzerinden hesaplanacak, Devlet ihalelerinde teminat mektubu karşılığı yüzde 10 avans uygulamasını yüzde 70'e çıkarılacak, Türkiye ile ticarete döviz yerine türk lirasının esas alınması için görüşmeler yapılacaktır.

Açıklama memnuniyet verici fakat...

Kıbrıs Türk Ticaret Odası yetkilileri

yaşanan bu olumsuzluklara sessiz kalmayarak bakanlar kurulu kararının memnuniyet verici olduğu fakat özellikle Limanlar konusunda henüz hiçbir önlem alınmamasından duyduğu rahatsızlığı da belirtti.

Açıklama şöyle; Resmi para birimi olarak kullanmakta olduğumuz Türk Lirası'nın yabancı para birimleri karşısındaki değer kayıpları ekonomik durgunluğa ve sabit gelirli

yurttaşlarımızın alım gücünde ciddi oranda kayıplara neden olmaktadır. Bakanlar Kurulu'nun açıklamış olduğu tedbirler, döviz kuru yükselişlerinin hane halkı ve piyasa üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

Hiç kuşku yok ki, bu önlemler döviz kurlarındaki artışlardan kaynaklanan etkileri sıfırlamaya yetmeyecektir. İşletmelerimiz ve hane halkı, kur risklerini yönetebilmek için dikkatli ve ihtiyatlı davranmalı; kur riski almaktan kaçınmalıdırlar. Hükümetimiz ise, kur dalgalanmalarının etkileri azaltmak kadar ekonomik büyüme ve verimliliği teşvik edici önlemler almaya devam etmelidir.

Ekonomik Örgütler Platformu ülkemizde yaşanan döviz artışı ile ilgili Başbakan Tufan Erhürman ile görüştü, fikir alışverişinde bulundu.

Önlemler Yetersiz”

Türk Lirası'nın döviz kuru karşısında değer kaybının sürekli hale gelmesinden dolayı yaşanan mağduriyetlerin konu olduğu toplantıda, önlemlerin yetersiz olduğu vurgulandı.

Ekonomik Örgütler Platformu döviz krizi ile ilgili görüşlerini hükümet ile paylaştı

Yeniden yapılanma faaliyetlerini Kıbrıs Türk Ticaret Odası, Kıbrıs Türk Sanayi Odası, Kıbrıs Türk Esnaf ve Zanaatkarlar Odası, Kıbrıs Türk İnşaat Müteahhitleri Birliği ve Kıbrıs Türk Otelciler Birliği'nin katılımı ile sürdüren Ekonomik Örgütler Platformu, döviz kurlarının yükselişinin yarattığı ekonomik zorluklarla ilgili görüş ve önerilerini hükümetle paylaştı.

Döviz kurlarının yükselişine karşı alınabilecek önlemlerle ilgili çalışmalar yapan ve uzman desteğine de başvuran Ekonomik Örgütler Platformu tarafından hazırlanan görüşler, 24 Mayıs-Perşembe günü yapılan toplantı sırasında Başbakan Erhürman ve çalışma arkadaşları ile paylaşıldı.

Durgunluk tehlikesi

Ekonomik Örgütler Platformu, tüketicilerin alım gücünü koruyacak önlemlerin yetersiz kaldığını ve KKTC piyasasında durgunluk tehlikesini gündeme getirdi.

Toplantıda şu başlıklar ön plana çıktı.

- Hükümetin döviz kurlarını kontrol edemeyeceğine göre, KKTC piyasasının bu krizden en az düzeyde etkilenmesi için ellindeki tüm olanaklar ile mücadele etmelidir. Esasen, alım gücünün korunması da piyasa faaliyetlerinin devamlılığının sağlanması ile mümkün olacaktır. Bu faaliyetler, kamu gelirlerinin devamlılığının sağlanması için de esastır.

- Devletin kendi gelirlerinin bir miktarından bir süre için feragat etmesi, bu gelirlerin piyasa faaliyetlerinin sürdürülmesi için ek kaynak oluşturmasına, bazı hallerde ise birikimlerin yeni faaliyetler için piyasaya çıkmasına neden olabilecektir.

- Devletin, durgunluk tehlikesine karşı alabileceği bir diğer önlem ise, kamusal yatırımları artırmak ve dış kaynaklı ekonomik

faaliyetleri alabileceğine kolaylaştırmaktır.

- Kamusal yatırımlar için gerekli olan kaynak özellikle Türkiye'den sağlanabileceğine göre, hükümetimiz Türkiye ile ilişkilerine hassasiyet göstermelidir. Türkiye ile imzalanan 2018 yılına ait protokolün en erken zamanda kaynak akışına imkan verecek şekilde uygulanması için gerekli girişimler yapılmalıdır.

- Döviz kurlarının yarattığı olumsuz etkileri gidermek için gerekli ek kaynakların da Türkiye'den sağlanabileceği dikkate alındığı zaman, kriz ile mücadele ederken Türkiye ile ilişkileri geliştirmeye önem vermenin ne kadar önemli olduğu da ortaya çıkmaktadır.

Krizle karşı alınabilecek önlemler konusundaki somut öneriler sunan Ekonomik Örgütler Platformu, şu başlıkları gündeme getirdi;

Devlet, tüm vergi, resim ve harçlarını, hemen TL olarak yeniden düzenlemeli ve ilan etmelidir. Devlet, hiçbir alacağını döviz kurlarına bağlı olarak düzenlemeli; gerekli düzenlemeler zaman içinde devlet gelirlerinin ve piyasanın ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir.

Liman girişlerinde vergi düzenlemelerine tabi olacak mal bedellerinin hesaplanmasında kullanılan döviz kurları bir süre için sabitlenmelidir.

Piyasa hareketliliğini sağlamak bakımından vergi ve harçlarda indirimle gidilmelidir. Tabu harçları hemen % 1 olarak yeniden düzenlenmelidir. Halkın moralini yükseltmek ve harcanabilir gelire katkıda bulunmak amacıyla KDV oranlarında da indirimle gidilmelidir. Elektrik ve akaryakıt üzerindeki KDV dahil vergi yüklerini azaltmak üzerinde özellikle durulmalıdır. Belirli bir geçiş dönemi uygulamasına gidilerek, bu dönemde stopaj

vergisi üst limiti % 2 olarak belirlenmeli ve devamında tamamen kaldırılmalıdır. Barınma ihtiyacını gidermek amacıyla konut almak isteyen yurttaşlara ilk konut için faiz desteği verilmelidir.

Devlete olan borçların tahsilini kolaylaştırmak amacıyla yapılmış olan iş yapabilirliği olumsuz etkileyen kısıtlamalar (sigorta borcu olana çalışma izni verilmemesi gibi) en azından bir yıl süreyle askıya alınmalıdır.

İşletmelerin devletten olan kesinleşmiş alacaklarının diğer kamu alacaklarına mahsup edilebilmesi sağlanmalıdır. Özellikle esnaf ve zanaatkarların basit vergi yöntemi ile vergilendirilmesi yaygınlaştırılmalıdır.

Yurtdışından taze kaynak girişini sağlamak bakımından, yabancıların konut alım süreçleri kolaylaştırılmalıdır. Bu bağlamda KKTC yurttaşlığı yasal bir düzenleme çerçevesinde bir araç olarak kullanılmalıdır. Üniversitelerimizde eğitim gören KKTC ve Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarının harçları TL olarak belirlenmelidir.

Yurtdışında yaşayan Kıbrıslı Türklerin yurda dönüşlerini veya Kuzey Kıbrıs'ta yatırım yapmalarını kolaylaştıracak önlemler alınmalı; bu bağlamda bu kişileri askerlik ile ilişkileri tamamen kesilmelidir.

Kamu çalışanlarının alım güçlerini korumak için eşel-mobil sistemi talep edildiği şekilde iki aylık süreler için uygulanmalıdır. Kalkınma Bankası kaynaklarının proje bazlı krediler olarak kullanılmasına hız verilmelidir.

Platformu üyeleri, ortak tutumlarını yansıtan bu görüşlerden ayrı olarak, kendi sektörel sorunlarını ve önerilerini de hükümetle paylaşmak için gerekli çalışmalarını ise sürdürüyor.

Ticaret Odası'ndan Ankara'da yoğun temaslalar

Ankara'da Türkiye ile KKTC arasındaki ticareti kolaylaştırmak konuşuldu

Kıbrıs Türk Ticaret Odası heyeti, Ankara'da yoğun temas ve çalışmalar gerçekleştirdi.

Ankara Ticaret Odası, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Türkiye Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ ile görüşen KTTO heyeti, öncelikle Türkiye ile KKTC arasındaki ticarete yaşanan sıkıntıların kaldırılması, iki ülke iş insanları arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi ve Türkiye yardımlarının etkin bir şekilde kullanılması üzerinde durdu.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği arasında

yapılan görüşmede, iki ülke arasındaki ticaretin önündeki engellerin kaldırılması için yapılacak çalışmaların yöntemi ele alınırken, Odalar ve Borsalar Birliği'nin KTTO'nun uluslararası alandaki görünürliğünün artırılmasına destek verme yöntemleri üzerinde de duruldu.

Türkiye Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ ile yapılan görüşmede ise KKTC heyetine Akdağ'ın adaya yaptığı son ziyarette ele alınan konular hakkında

bilgi verilirken, KTTO temsilcileri de bu konulardaki görüşlerini Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri ile paylaşmak olanağı buldular.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Türkiye'den ülkemize kablo ile elektrik gelmesini yorumladı

“Ümit verici”

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Türkiye'den ülkemize kablo ile elektrik gelmesini yorumlayarak, bunun ümit verici olduğunu açıkladı. Açıklamada şu sözlere yer verildi; “Her ülkede olduğu gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde de enerji yeterliliği ve fiyatları, yaşamın her alanını etkilemekte, ekonomimizin rekabet gücü konusunda belirleyici olmaktadır. Elektrik fiyatlarının yüksekliği ve elektrik dağıtım ağının düşük niteliği nedeniyle sık sık yaşanan kesintiler, mal ve hizmet üretimini olumsuz şekilde etkilemekte; ekonomik hayatta verimsizliğe neden olmaktadır. Bu gerçekler dikkate alındığı zaman, KKTC'deki elektrik sorununun çözümlenmesi için sürekli bir arayış içinde olunması elzemdir. Son zamanlardaki tartışmaları, bu

arayışın bir yansıması olarak olumlu değerlendirmek gerekmektedir.

Bu arayışın bir unsuru olarak Türkiye'den kablo ile elektrik getirilmesi, hem arz güvenliğinin sağlanması, hem elektrik fiyatlarının düşürülmesi, hem de çevreyi olumsuz etkileyen faktörlerin ortadan kaldırılması bakımından umut vericidir. Bu konudaki çabaların daha somut araştırmalarla ilerleyebilmesi

bu konuda siyasi irade gösterilmesini gerektirmektedir. Bu arayış sonunda, ülkemiz ve halkımız için en iyi seçeneğin değerlendirileceğine ise hiç kimsenin kuşkusu olmaması gerekir.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası, elektrik arzının kalite ve fiyat olarak daha uygun hale gelmesi için yapılan tartışmaları yakından izlemekte; bu konudaki her girişimi desteklemektedir.”

ASBUZU TİC. ŞTİ. LTD.

**HURDACILIK & MADENCİLİK
İTHALAT & İHRACAT**

**Üzeyir ALTUNDAŞ
Direktör**

HURDA ALIM-SATIM

0 533 834 51 51

İKİNCİ EL YEDEK PARÇA SATIŞI

Merkez: Haspolat Sanayi Bölgesi No:5 -Lefkoşa
Şube: SerbestBölge Mağusa Limanı -Gazimağusa
Web: www.asbuzu.com E-mail: uzeyir@asbuzu.com

Tel:0 392 233 57 95
Fax:0 392 233 54 75
GSM: 0533 834 51 51

Ülkemizin önemli işadamlarından birisi olan ve yurt sevgisi ile bilinen Asel Group Yönetim Kurulu Başkanı Atay Cafer Ürel, çatışma dönemlerinde toplumun huzursuz yapısına vurgu yaparken, şimdilerde huzur ve özgürlüğün kıymetinin iyi bilinmediğini belirtti. Ürel, toplum olarak temizliğe önem vermemizin en önemli sebebini ise ülke sevgisinde yaşanan sorunla bağlaştırdı.

“ Önce ülkemizi sevmeliyiz, sonrası gelir ”

Asel Group Yönetim Kurulu Başkanı Atay Cafer Ürel, yaşadığımız coğrafyada yıllar içerisinde gelen huzur ortamına rağmen, bunun yansımalarının yeterli olmadığını aktardı

“Kıbrıs Türk halkı mücadeleci bir halktır”

28 yaşında iş hayatına atıldım. O yıllarda yani 1977 yıllarında, iş yapmak daha zordu. Savaştan yeni çıkmış, isyan durumunda bir halk vardı. O zamanlar yatırım yok, inşaat yok, iş hayatına atılmak çok zordu. 1990’lardan sonra sektörler çok daha fazla gelişti, rekabet arttı. Tabii bir ülkede rekabetin artması çok büyük avantajdır. Daha kaliteli işin çıkmasında çok önemlidir. Savaş zor ve kötü bir durumdur ancak bizim keşke olmasın dememizle alakalı bir şey değildir. Silah yapıp satılıyor. Bu da ekonomidir. Savaşı bile konuşursak orada bile bir ekonomi vardır. Ben 1974’ten öncesini de bilirim, Kıbrıs Türk halkı mücadeleci bir halktır. 1974’ten önce dönem şartlarında 14 yaşında mücahit oldum. Hem öğrenciydim hem de 4 yıl askerlik yaptım. Şimdi ise böyle bir olayı söyleseniz size gülerler. Biz o zamanlar öyle bir direndik öyle bir mücadele verdik ki, Türkiye’ye fırsat verdik ve buraya geldiler. Bizim bu direnme olayımız olmasaydı Türkiye’nin buraya gelmesi hayaldi. Bu çok önemli

bir olaydır. Bu konuda çok üzüldüğüm bir noktaya da değinmek istiyorum. Halkımız bu günlere nasıl geldi diye gösterebileceğimiz bir müzemiz bile yoktur. Belki böyle bir şeyin olmasına Ticaret Odası vesile olur da insanlarımız da bu halkın nereden nereye geldiğini görebilir. Diğer tüm ülkelerde bu vardır. Bizde de olması gerekmektedir. Kıbrıs Türk halkını tanıyalım. Gençlerimizin bunu anlamasını sağlamamız gerekmektedir.

“İnsanlar olarak hep olumsuz yönü görmeye alışmışız”

O zamanlarla bu zamanları mukayese etmeye gelirsek eğer, insanlar hep şikâyet ediyor. Ben de ediyorum. Tören yerimizin olduğu cadde var mesela. Her sabah çukurlara düşe düşe geliyorum. Bunun ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bir ülkenin tören yerinin çukurlarla dolu olması konuşulacak bir konu bile değildir. Bu konuda biraz daha hassasiyet gösterilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bunun parayla da bir ilgisi yoktur. Eleştirmek insanların ruhunda var. Güzel bir şey de ama hep eleştirmek değil de bazen de elinizi taşın altına koymanız gerekmektedir. Örnek vermek istiyorum. Bir gün bir öğretmen sınıfta bir sınav yapacağını söylüyor ve bütün sınıfa A4 boş bir kâğıt dağıtıyor. Bütün kâğıtların ortasında da siyah bir nokta vardır. Öğretmen bu kâğıtta ne gördüğünüzü bana yazmanızı istiyorum diyor. Herkes yazıyor ve öğretmen

bütün cevapları okuyor. Herkes o siyah noktayla ilgili şeyler yazıyor. Öğretmen diyor ki, hiç kimse sayfanın geri kalan beyaz tarafını yazmamış. Herkes siyah noktayı yani kötü şeyi ele almış. İnsanlar olarak hep olumsuz yönü görmeye alışmışız. Tavsiyemiz siyah küçük nokta yerine sayfanın iyi yönünü de görmeye çalışmaktır.

“Özgür bir şekilde dolaşmanın verdiği hazzı 1974 yılından önce asla alamazdınız”

Bayrağımız yoktu, bayrağımız oldu. Dünyada hala etnik unsurlar vardır ve mücadele ediyorlar ve ancak bayrakları bile henüz yoktur. Bizim bir bayrağımız var. Sınırlarımızla bizi tanımlayan bir devletiz. Bu çok önemli bir olaydır. Bunu basit göremeyiz. Havalimanımız var, limanlarımız var. Devletimiz var, hükümetimiz var ve biz kendimizi idare ediyoruz. Sayfanın beyaz yönüne niye bakmıyoruz? Bakın bakalım ne kadar artımız vardır. 1974 yılından önce ben Kıbrıs’ın en büyük ve en zengin köylerinden olan Yeşilova’dan geliyorum. Sulak bir araziydi. Buna rağmen yollarımız evlerimiz tamam değildi. Dönemine göre çok iyiydi ancak bugünkü lüks o zaman nerede? Yoktu! Ben bu günleri yaşadım ve biliyorum. En basiti, köyünden dışarı çıkmaya korkuyordun. Ya kaybolursan? Ya da Rumlar yolumuzu kesip bize sıkıntı yaşatabilir miydi? Ölüm korkusu da vardı. O zaman ulaşım nerede, araba nerede? Şimdi

çık git Karpaz'a gece dön istersen. 1974'ten önce can güvenliğimiz yoktu. Gece çıkıp bir yerden bir yere gitmeyi bırakın aldığımız nefese şükreder durumdaydık. Özgür bir şekilde dolaşmanın verdiği hazzı o zamanlar asla alamazdınız. Ekonomik açıdan baktığımız zaman da Girne'ye bakın inşaattan geçilmiyor. Planlı veya plansızdır bir kalkınma vardır. Bunu göz ardı edemeyiz. Bardağın dolu kısmını görmek gerekir.

“Temizlik toplumsal duyarlılıkla ilgilidir, parayla ilgili değil”

Ülkemizin en büyük problemlerinden biri de pisliktir. Yani biz Müslüman insanlarız. Elimizi yüzümüzü yıkamamız temizlenmemiz gerekirken tam tersi oluyor. Yani şu sanayi bölgesine bakın, bir gezin buraları, çöplük! Bunu söylerken bile utanıyorum. Bunlar çok kolay yapılabilen şeylerdir. Biz niye böyle olduk ki? Pis bir toplum! Baktınız mı hiç başka ülkeler memleketler neler yapıyor? Gittiniz mi hiç Avusturalya'ya? Ya da herhangi bir Avrupa ülkesine! Ülkelerini seviyorlar.

Örneğin İngiltere! Bir Marks & Spencer'e gittiğiniz zaman size naylon yerine karton poşetler veriyorlar. Eğer naylon almak istiyorsanız Türk Lirasıyla 6 TL veriyorsunuz. İngiliz o naylonu sırf o 6 TL'yi vermemek için evden file torba götürüyor. E haliyle de bize bedava verdiğinde 10 tane alıyor.

Eskiden bira şişelerine para veriyorlardı. Bu yüzden yolda sokakta nerede şişe veya teneke bulsak götürür, paraya çevirirdik. O kadar da mutlu olurduk. Artık o kadar duyarlılık da kalmadı. Buradan Girne'ye doğru yola çıksak 1000 – 1500 TL'yi buluruz. Ama eskiden o yoksulluğun verdiği hassasiyettir belki. Şu anda insanların buna ihtiyacı yok. Bu da gerçekten kötü bir izlenimdir. Hâlbuki bu toplumsal duyarlılıkla ilgilidir, parayla ilgili değil! Bu tür meseleler ülkesini sevmekle ilgilidir.

“Vatandaşın uğradığı satın alma gücü kaybını devletin telafi edebilmesidir”

Bu günlerin en büyük problemlerinden biri dövizin yükselmesidir.

Vatandaşımıza acı bir reçeteye mal olan, özellikle sabit gelirli insanların satın alma gücünün, döviz kurlarından dolayı hızla azalmasıdır.

Mesele vatandaşın satın alma gücü kaybını devletin telafi edebilmesidir. Devletin daha fazla kazanmasıyla olabilir. Daha fazla ticaret, daha fazla turist... Kazandığını da

vatandaşıyla paylaşabilmelidir. Israrla söylüyorum. Hükümetler vatandaşa güzel günler sunsun diye var ve devlet buna mecburdur! Hükümet, güzel ve iyi bir ülkeyi sağlamaktan sorumludur! Her yıl da daha fazla ileriye gitmesini sağlayabilmelidir. Ve bunu da yapamıyorsa, ülkemizi de iyi yönetemiyor demektir. Telafi edemiyorsa da burada ciddi sıkıntı var demektir. Son sözlerim, çok güzel bir adada yaşıyoruz ve bunun kıymetini bilelim...

SUNEV
Plast

Packaging

Solution Partner
for
daily life
needs.

www.sunevplast.com

EcoPure RECYCLABLE EXPERT ADVICE

İşbirliği protokolü imzalandı

Kıbrıs Türk Ticaret Odası (KTTO) ile İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)-KKTC Eğitim Araştırma Yerleşkeleri arasında; eğitim, araştırma ve karşılıklı istişare konularında beş yıl süreyle geçerli olacak bir İşbirliği Protokolü imzaladı. Protokole Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Turgay Deniz ile İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) - KKTC Eğitim Araştırma Yerleşkeleri Kuzey Kıbrıs Rektörü Prof. Dr. Ercan Kahya imza koydu.

Her iki kurum arasında kapasite paylaşımını amaçlayan protokole göre; paydaşlar arasında konularında uzman kişiler tarafından seminerler, sunumlar, konuşmalar düzenlenecektir. Ayrıca gündemdeki konularla ilgili Oda mensuplarının ve öğretim üyelerinin katılacağı ve karşılıklı görüş alışverişinde bulunulacağı yuvarlak masa toplantıları, paneller, çalıştaylar organize edilecektir. Protokol kapsamında ayrıca; iki taraf arasında bilimsel, toplumsal, sosyal ve kültürel, akademik, mesleki ve eğitim iş birlikleri geliştirmek, Oda bünyesindeki ilgili tüm konularda toplumsal farkındalığı geliştirmek, Oda üyeleri ve personelinin ilgili akademisyenlerle toplum yararına ortak projeler geliştirmesi ve işbirliği konularında da uzlaşma sağlanmıştır.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası yeni yönetim kurulu üyelerinin belirlenmesinin ardından Sivil Toplum Örgütlerine bir dizi ziyaret gerçekleştirdi.

“Ekonominin iki önemli çarkıyız”

Kıbrıs Türk Ticaret Odası (KTTO) Turgay Deniz Başkanlığı'ndaki bir heyet, Kıbrıs Türk Sanayi Odası'na (KTSO) bir ziyaret gerçekleştirdi. KTTO Başkanı Turgay Deniz “Üretim ve ticaret olmadan ekonomiden bahsedemeyiz” dedi. KTSO Başkanı Candan Avunduk, sanayi ve ticaret odalarının ekonominin en önemli iki çarkı olduğunu dile getirdi.

KTTO Başkanı Turgay Deniz, her iki odanın birçok sorunları olduğuna dikkat çekerek, “Birlikte hareket etmemiz çok önemli” diye konuştu. Turgay Deniz KTSO ile yapılan ilk görüşmede çalışma grubu oluşturma konusunu hayata geçirdiklerini ve bunu oluşturduklarını da sözlerine ekledi. KTSO Başkanı Candan Avunduk, KTTO ve KTSO'nun ekonominin en önemli iki çarkı olduğuna vurgu yaparak, “Bir harmoni içinde çalışabilirsek başarılı olacağımıza inanıyorum. Biz

birlikte çalışırsak bizi yönetenlere yön vermiş oluruz. Ortak konularımız var ve bunları ortaya koyalım, konuşalım” dedi. Her iki oda yetkilileri daha sonra ortak çalışma grubu ve diğer konularda görüş alışverişinde bulundu.

“Ekonomi büyüyor”

Daha sonraki ziyaret ise Kıbrıs Türk Esnaf ve Zanaatkarlar Odası'na gerçekleştirildi. Ziyarette; KTTO Başkanı Turgay Deniz, Yönetim Kurulu üyeleri Serhan Kombos ve Emre Olgun yer aldı.

KTEZO Başkanı Mahmut Kamber, Ticaret Odası'nın yeni yönetimine başarılar dileyerek; iki Odanın faaliyetleri hakkında bilgiler paylaştı. Kamber, mesleki eğitimin ekonomik büyümedeki önemine

değinerik bu konuda iki Odanın işbirliğinin önemine vurgu yaptı. KTTO Başkanı Turgay Deniz de, özel sektörde ihtiyaç duyulan kalifiye eleman yetiştirmenin önemine değinerik, geçmiş dönemlerde ortak çalışmalara imza atan iki Odanın bu dönemde de işbirliğini arttırarak devam edeceğini söyledi.

Barolar Birliği'ne ziyaret

KTTO Başkan Turgay Deniz ve beraberindeki heyet yaklaşık bir saat süren görüşmede KTTO Heyeti, Barolar Birliği ve Baro Konseyi Başkanı Avukat Hasan Esendağlı ile tebliğ ve icra konularındaki görüşlerini paylaştı.

Ticaret Odası'nın Rekabet Edebilirlik Raporu 2017-2018 açıklandı... "Kuzey Kıbrıs'ın rekabet avantajı yok"

"Öncelikli gündem kalkınma, gelir artışı, yaşam standartlarını artırmak olmalı"

Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın hazırladığı 2017-2018 Rekabet Edebilirlik Raporu, KKTC'nin 137 ülke içinde 109'uncu sırada yer aldığını ortaya koydu. Son on yılda "adeta yerinde sayar gibi" ifadeleriyle nitelenen bu veri, "ülkenin gerekli reformları yerine getiremediği ve gelişim için değişimi başaramadığı" şeklinde de yorumlandı.

Son on yıldır KKTC açısından rekabet edebilirlikte belirgin bir gelişme olmadığına işaret edilen rapora göre, Türkiye 53'üncü, Güney Kıbrıs ise 64'üncü sırada... Rekabet gücünün artabilmesi için kurumsallaşma, güçlü altyapı, istikrar ile sağlıklı işgücüne ihtiyaç olduğuna dikkat çekilen raporda, özellikle turizm ve eğitim sektöründe yakalanan ivme ekonomik göstergeleri yukarı çekse de büyümenin tabana yayılmasının da istenilen düzeyde olmadığına işaret edildi.

Raporda, sürdürülebilirliği ayrıca tartışmalı olan ekonomik büyümeyi önümüzdeki dönemlerde kalkınmaya dönüştürmek ve böylece gelir artışını tüm kesimlerin hissedebilmesini sağlamanın, hayat kalitesi ve yaşam standartlarını artırmanın, ülkeyi yönetenlerin öncelikli gündemi olması gerektiği vurgulandı.

Prof. Dr. Mustafa Besim (Doğu Akdeniz Üniversitesi), Doç. Dr. Kamil Sertoğlu (Doğu Akdeniz Üniversitesi) ve Yrd. Doç. Dr. Tufan Ekici (Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kuzey Kıbrıs Kampüsü) tarafından hazırlanan ve odanın onuncu raporu olan 56 sayfalık rapor, Ticaret Odası'nda düzenlenen tanıtım etkinliğinde açıklandı.

"Yol haritası"

Ticaret Odası Başkanı Turgay Deniz, raporun önsözünde, raporun ekonominin içinde bulunduğu sorunların çözümlenmesi ve gelişmesinin önünde yer alan engellerin daha iyi anlaşılabilmesine yardımcı olacağını, karar vericilere, iş yaşamına, akademisyenlere, kısacası toplumdaki bütün kesimlere yönelik bir yol haritası

oluşturduğunu kaydetti.

"Rekabet edebilir olmak, ülkede üretilen mal ve hizmetlerin kaliteli, uygun maliyetlerde ve rekabet edebilir fiyatlarla yerel ve uluslararası piyasalarda satılabilmesi demektir" diyen Deniz, ekonomideki üretim faktörlerinin etkin ve doğru alanlarda kullanılmasıyla verimliliğin artmasının, ülke gelirini ve vatandaşların satın alma gücünü artıracacağı gibi, hayat standartlarının ve refahının da iyileşmesini destekleyeceğini belirtti. Raporun, geçmiş raporlarda tespit edilen sıkıntıların aşılmadığını ve bu sorunların kronikleşerek ekonominin bütününe etkilemeye devam ettiğini ortaya koyduğunu bildiren Deniz, şunları kaleme aldı:

"Maalesef ekonomimiz rekabet edebilir değil"

"Maalesef ekonomimiz rekabet edebilir değildir. Kaynaklarımız verimsiz kullanılmaktadır. Bürokrasimiz iş yaşamına gerekli desteği vermekten uzaktır. İnovasyon ve teknoloji kullanımı alanlarında dünya sıralamasında çok gerilerdeyiz. İhtiyaca uygun teknik eleman üretmemektedir. Bu nedenle iş ve yatırım ortamını iyileştirecek ve rekabet gücünü artıracak önlemler süratle ve kararlılıkla alınmalıdır. Gelişmekte olan KKTC gibi bir ekonomide yapısal sorunlara yönelik sonuç alıcı reformlar yapılması gerekmektedir. Bunun için Hükümetlerin kapsamlı politik geliştirmelerinin yanında, Meclis'in etkin çalışarak gerekli yasaları süratle hayata geçirmesi sağlanmalıdır.

Rapor

Prof. Dr. Mustafa Besim, Doç. Dr. Kamil Sertoğlu ve Yrd. Doç. Dr. Tufan Ekici tarafından hazırlanan raporun yönetici özeti bölümüne göre, 2017-2018 Rekabet edebilirlik raporu dünya ekonomisinin toparlanmaya başladığını gösteren ve hissettirmeye başlayan bir dönemde hazırlandı. Ancak AB ve ABD ekonomilerindeki iyimser umut ışıklarına

rağmen küresel düzlemde tüm ekonomileri 2018'de yeni riskler beklediği kaydedilen raporda, başta Ortadoğu olmak üzere dünyanın pek çok bölgesinde askeri çatışmalara, siyasi ve ekonomik çekişmelere işaret edildi.

Mevcut ekonomik model ve yaklaşımların insanoğluna ve toplumlara istenilen ölçüde hizmet etmediği konusunda ortak görüşleri artırdığı, bu durumun da insan merkezli yeni ekonomik gelişim modellerin arayışına girilmesini çağrıştırdığı kaydedilen raporda, "Ekonomik büyümenin değeri ve anlamı, artan ekonomik eşitsizlik, teknolojik değişimin zorlukları, küreselleşmenin karışık ve net olmayan etkileri (mal, hizmet ve

veri ticaretinden insanların ve sermayenin serbest dolaşımına kadar) sorgulanmaya fazlasıyla başlanılmıştır” denildi. Değişim ve reform kışkıracısındaki Kuzey Kıbrıs’ın 2017 yılını önemli ölçüde siyasetin girdabında geçirdiği ifade edilen raporda, yılların getirdiği yapısal sorunlar ve ekonomideki düşük rekabet edebilirliğin, ekonomik büyümeyi her zamanki gibi olumsuz etkilediği ve ekonomik büyüme oranlarının Kuzey Kıbrıs ekonomisi için açıklarını kapatmada, emek piyasasına yeni giren gençlere iş imkânı yaratmada arzu edilen düzeylerde gerçekleşmediği belirtildi.

“Öncelikli gündem kalkınma, gelir artışı, yaşam standartlarını artırmak olmalı”

Raporda, özellikle turizm ve eğitim sektöründe yakalanan ivme ekonomik göstergeleri yukarı çekerken de büyümenin tabana yayılmasının da istenilen düzeyde olmadığına işaret edildi. Raporda, sürdürülebilirliği ayrıca tartışmalı olan ekonomik büyümeyi önümüzdeki dönemlerde kalkınmaya dönüştürmenin ve böylece gelir artışını tüm kesimlerin hissedebilmesini sağlamanın, hayat kalitesi ve yaşam standartlarını artırmanın, ülkeyi yönetenlerin öncelikli gündemi olması gerektiği vurgulandı.

“TL’nin öngörülebilirliği azaldı”

Ticaret Odası’nın Rekabet Edebilirlik Raporu’nda, son yıllarda TL’nin öngörülebilirliğinde meydana gelen azalmanın en önemli sorunlar arasında yer aldığı, ithalata bağımlı ve fiyatlandırmanın önemli ölçüde döviz üzerinden yapıldığı Kuzey Kıbrıs’ta ekonomiyi derinden etkileyen bu durumun zaten kırılgan olan ekonomiyi olumsuz etkilediği vurgulandı. Dövizde yaşanan yükselişin 2017’de KKTC’nin enflasyon göstergesinin yüzde 14,7’lere ulaşmasına neden olduğu ifade edilen raporda, yerel yönetimler yapısal sorununun da ülke ekonomisinin ve maliyenin esnekliğini olumsuz anlamda zorladığı belirtildi.

KKTC 137 ülke içinde 109’uncu sırada

Kuzey Kıbrıs’ın rekabet gücünün, 2017 yılı son çeyreğinde yapılan yönetici görüşleri anketi ve yayınlanmış verileriyle hesaplandığı belirtilen

raporda, Kuzey Kıbrıs rekabet edebilirlik puanının 7 üzerinden 3.77 olarak hesaplandığı ve bu puanla Kuzey Kıbrıs’ın 137 ülke içerisinde 109’uncu sırada yerini aldığı açıklandı.

“Adeta yerinde sayar gibi...”

Geçen yıla göre 0.07 daha fazla puan alan Kuzey Kıbrıs’ın, Küresel Rekabet Edebilirlik (KRE) sıralamasında 5 sıra birden ilerlediği, son on yıllık dönem değerlendirildiğinde Kuzey Kıbrıs’ın ülke puanı yüzde on dolaylarında artsa da KRE sıralamasında 100 ile 120’nci arasında seyrettiği kaydedilen raporda, “Bu da KKTC’nin rekabet edebilirliğini diğer ülkelere göre yeterince geliştiremediği için son on yılı adeta yerinde sayar gibi geçirmiştir” ifadeleri yer aldı. Rapora göre, İsviçre 5,86 puanla geçen yıl olduğu gibi birinci sırayı korurken, geçen yılın 3’üncüsü olan ABD gelişme göstererek Singapur’u da geride bırakarak 2’nci oldu. Hollanda ve Almanya 5’inci ve 6’ncı sıralarını korurken, Hong Kong önemli bir gelişme göstererek 9’uncu sıradan 6’ncı sıraya yükseldi. İlk 10 sırayı toplamda 6 Avrupa ülkesi (5’i AB üyesi), ABD ve Uzak Doğu’dan Singapur, Hong Kong ve Japonya aldı.

“Yenilik ve inovasyon yetersiz”

Raporda, Kuzey Kıbrıs’ın gelişim aşamasında olduğu “etkinlik artırıcılar” bileşeninin puanı, ülke toplam rekabet edebilirlik puanının civarlarında, yani 3-3.50 arasında olduğu; inovasyon ve gelişmişlik faktörleri ana başlığının ise en düşük puanla, Kuzey Kıbrıs’ta yeniliğin ve inovasyonun yetersiz olduğunu net bir şekilde ortaya koyduğu kaydedildi.

“Rekabet edebilirlik bileşenleri yeterince gelişme gösteremedi”

KKTC rekabet edebilirlik bileşenlerinin diğer ekonomilere göre yeterince gelişme gösteremediği saptaması yer alan raporda şöyle denildi:

“Kurumsallaşma, güçlü altyapı, istikrar ile sağlıklı işgücüne ihtiyaç var”

“Rekabet edebilirlik on iki başlık altında

değerlendirildiğinde toplam beş başlıkta kötüleşme beş başlıkta iyileşme ve iki başlıkta da ülke sıralamasında değişme olmamıştır.

Ülkenin ilerleyebilmesi için kurumsallaşma, güçlü altyapı, istikrar ile sağlıklı işgücüne ihtiyaç vardır. Bu bağlamda KKTC için özellikle kurumların güçlendirilmesi ve altyapının iyileştirilmesi öncelikli politikalar arasında yer almalıdır. Etkinlik artırıcılar başlıklarında en kötü alt başlık piyasa büyüklüğüdür. Piyasa büyüklüğünden sonra en kötü sırada olan işgücü piyasası etkinliği işverenler açısından ücretlerin belirlenmesinde esnekliğin düşük olduğu, işe alma ve çıkarma yanında maaş ve üretkenlik ilişkisinin düşük olması belirtilmektedir. İşletmeler için iş yaparken karşılaştıkları en problemler arasında yetersiz eğitilmiş işgücü de yer almaktadır. Bu tespitler aslında Kuzey Kıbrıs işgücü piyasasında uyumsuzluk sorunu olduğunu işaret etmektedir. Bu konu detaylı bir şekilde tema çalışmamızda incelenmiştir. Rekabet edebilirlik çalışmasında Kuzey Kıbrıs için öne çıkan en büyük ikinci sorun işletmelerin gelişmişliğidir. Tamamen yönetici görüşleri anketi verilerine dayanılarak hazırlanan bu bölümde işletme yöneticileri aslında kendileri ile ilgili olan bu bölüme çok düşük puanlar vermişlerdir. Kuzey Kıbrıs’ın gelişiminin özel sektörün büyümesiyle başarılabilirliği düşünülürse, işletmelerin bunu sağlayabilecek gelişmişlikte olmaları gerekecektir.”

“Kuzey Kıbrıs’ın rekabet avantajı yok”

Etkinlik odaklı gelişim aşamasında olan ve gelişimi ancak mal ve hizmet kapasitesini geliştirmede olduğu düşünülürse Kuzey Kıbrıs’ın bölgesel olarak da rekabet avantajı olmadığına ortaya çıktığı belirtilen raporda, “İşin daha da kötüsü, son on yıldır, ülkenin rekabet edebilirliğinde belirgin bir gelişme olmamıştır. Bu da aslında Kuzey Kıbrıs’ın gerekli reformları yerine getiremediğini, gelişim için değişimi başaramadığını işaret etmektedir” ifadeleri yer aldı.

“Kişi başına gelirden de son on yılda gelişme olmadı... tuzaktan kurtulmak gerek” Kuzey Kıbrıs’ın, ülke sıralamasında iyileşme olmadığı gibi kişi başı gelirden de son on yıldır bir gelişme olmadığı ve rakamın 13-15 bin ABD doları civarında seyrettiği belirtilen raporda, bunun Kuzey Kıbrıs’ın rekabet edebilirlik gücünü artıramayan “orta gelir tuzağında” bir ülke olduğunu gösterdiği kaydedildi; “Toplumun yaşam kalitesini, hayat standartlarını yükseltmek için bu tuzaktan kurtulması gerekmektedir” denildi.

“Hükümetlerin ekonomik vizyona ihtiyacı var”

Orta gelir tuzağından kurtulmak için rekabet edebilirlik çalışmasının tespitlerinin dikkate alınması gerektiğine işaret edilen raporda, hükümet edenlerin içselleştirilmiş ve üzerinde hemfikir olunan bir ekonomik vizyona ihtiyacı olduğu belirtildi.

İşgücü piyasasında uyumsuzluk Ticaret Odası'nın rekabet edebilirlik raporunun tema çalışması kapsamında bu yıl KKTC işgücü piyasasındaki uyumsuzluk ele alındı.

Eğitim uyumsuzluğu, beceri uyumsuzluğu, çalışma saatlerinde ve maaşlardaki uyumsuzluk ve genel olarak çalışma koşullarındaki memnuniyetsizlikten doğan uyumsuzluklara değinilen raporda, yapılan araştırmalarda işgücü piyasasındaki uyumsuzluğun işgücü üretkenliğine ve ülkedeki kişi başı üretim miktarlarına olumsuz etkileri olduğu, işsizlik oranını artırdığı sonucuna varıldığı bildirildi.

Ülkedeki işsizlik verilerine de değinilen rapora göre, işsizlerin yüzde 30 kadarı üniversite ve daha fazla eğitim almış insanlardan oluşuyor.

Politika önerileri

Ticaret Odası Rekabet Edebilirlik Raporu'nun son kısmında bazı politika önerileri de yer alıyor. Bu öneriler şöyle:

“Yüksek seviyeli işsizlik sorununu giderebilmek için politika üreticilerin ekonominin ihtiyacı olmayan alanlarda yükseköğrenim için ayrılan kaynakları (burs vd.) gözden geçirerek, gerçek ihtiyaç olan mesleki eğitim ve işgücü geliştirme programlarına kanalize etmeleri gerekmektedir.

Ayrıca işgücüne dahil olmayıp çalışmak isteyen işgücü arzı ile işverenleri bir araya getirmek için, ilgili bakanlık ve dairelerin bu kişileri özel sektör ile buluşturacak ortamları yaratması gerekmekte, mevcut kamu iş bulma birimleri yanında, özel istihdam bürolarının da kurulmasına olanak sağlayacak düzenlemelere gidilmesi

tavsiye edilmektedir. Aynı zamanda işverenlerin işe alımlarda daha dikkatli ve seçici davranarak uyumsuzluğu asgariye indirebilecek yöntemlere başvurmaları ve işbaşı eğitimlere önem vermeleri çalışanların hem üretkenliğini hem de memnuniyetini artırabilecek bazı önlemler olabilir. ‘İş garantili mesleki eğitim programları’ ilgili iş, oda ve birliklerin etkin katılımı ile başlatılmalı ve ada çapında yaygınlaştırılmalıdır.

Ekonomide verimi ve rekabet edebilirliği artırmak için işgücü niteliğinin artırılması gerekmektedir. Burada özellikle mesleki sertifikasyon sisteminin uygulanmasına başlanması ve işgücü piyasasında esneklik sağlanması yönünde adımlar atılması gerekmektedir. Bunun için devletin Lizbon Stratejisinde yer alan ‘güvenceli esneklik (flexicurity)’ kavramını gündeme alması ve gerekli yasal altyapıyı oluşturması gerekmektedir.

Vergi ve sosyal güvenlik uygulamaları da esnek çalışma koşullarını teşvik edecek şekilde ayarlanmalıdır.”

MÜSİAD Ticaret Fuarı Kasım'da

MÜSİAD Kıbrıs Başkanı Okyay Sadıkoğlu ve MÜSİAD Türkiye heyeti, KTTO'nu ziyaret etti. Ziyaret esnasında Oda Başkan Vekili Mehmet Eziç hazır bulundu. Toplantıda; Kasım ayında gerçekleştirilecek olan MÜSİAD Ticaret Fuarı ile ilgili bilgi verilerek, Kıbrıs'ta yatırım ve iş fırsatları ile ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

Başbakanlık bilgilendirdi

Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın (KTTO) 55'inci Dönem Meclisi'nin 7'nci toplantısı 4 Haziran, Pazartesi gerçekleştirdi.

Toplantıya Başbakanlığı temsilen Başbakanlık Müsteşarı Berkan M. Tokar ve Başbakanlık Özel Kalem Müdürü Mustafa Ergüven hazır bulundular. Moderatörlüğünü

KTTO Başkanı Turgay Deniz ve Başkan Vekili Semral Erel'in yaptıkları toplantıda, Başbakanlık Müsteşarı Berkan M. Tokar önce kısa bir konuşma yaptı. Dövizin Türk Lirası karşısında değer kazanması nedeniyle yaşanan sorunlar karşısında alınan tedbirleri anlatan Tokar, bilgilendirmeyi soru –

cevap şeklinde yapmayı tercih etti.

KTTO 55'inci Dönem Meclis üyeleri dövize ilişkin önlemler, iş yapmanın önündeki engeller, yat limanları, hava ulaşımı ücretleri, Türkiye'den kablo ile elektrik gelmesi, Türkiye'den gelen su, e-devlet ve nüfus sayımı konularındaki sorularına cevap aldılar.

Size göre bir Özyalçın mutlaka vardır.

ÖZYALÇIN
CONSTRUCTION

T 0392 650 29 00
E sales@ozyalcinconstruction.com

M 0548 850 29 00
W ozyalcinconstruction.com

Yıllarca K.T.Ticaret Odası'nda başkan yardımcılığı görevinde bulunan Genç Yapı Market Direktörlerinden Mustafa Genç, hem odaya bakış açısını yansıttı, hem de ülkedeki ticaret konusunda önem taşıyan değerlendirmeler yaptı Genç özellikle siyasetin yapısal reformları hayata geçirmemesinin yarattığı sıkıntıları ortaya koydu.

“Yapısal reformların hayata geçirilmesi gerek”

K.T. Ticaret Odası'nda uzun süre aktif görev aldınız. Ticaret Odasını nasıl değerlendirirsiniz?

Ticaret Odası, iş dünyasının en eski, uluslararası tanınırlığa sahip prestijli bir sivil toplum örgütüdür. İş dünyası ve toplum içerisinde önemli bir yere sahiptir. Kurumsal anlamda da birçok sivil toplum örgütüne göre çok daha avantajlı bir altyapıya sahiptir, bu da her yönden daha üretken olmasına imkan sağlıyor. Hem sosyal, hem ekonomik hem de siyasi konularda odanın her zaman hazır bir görüşü var ve

o görüşleri desteklemek için lobi faaliyetleri yürütüyor. Oda, ekonomi ve özel sektörün gelişimi için çok fazla çaba koymasına ve üretmesine rağmen son dönemde siyasetin yapısal reformları hayata geçirmekte ürkek davranması sebebiyle iş dünyası lehine çok fazla bir şey başaramamış görünebilir fakat bunun temel sebebi siyasi irade eksikliğidir. Birçok bilimsel veri ile hazırlanmış raporlar, birçok yapıcı öneri karşılık bulamamıştır. Umarım bundan sonraki dönemde bu kısır döngü aşılar ve hem özel sektörün önünün

açıldığı hem ekonominin büyüdüğü bir dönem başlamış olur. Böyle bir dönem olması halinde eminim ki oda süreçlere çok daha büyük katkı koyacaktır.

Uluslararası alanda temsiliyetimiz ne derece önemli? Bu konuda kendimizi yeterince tanıtılabildik mi ya da anlatabildik mi?

Uluslararası alanda temsiliyet ve lobicilik çok önemli. Devletimiz bunu kurumsal anlamda yeterli kadar yapamıyor. Oda kendi

imkanlarının bir kısmını bu yönde de harcayarak aslında büyük fedakarlık yapıyor.

Dünya genelinde birçok alanda yakın kişisel ilişkiler daha başarılı çalışmalar yapılmasına sebep oluyor. Oda da hem uluslararası iş dünyası çevrelerinde hem de resmi çevreler ile görüşerek bu yönde de ciddi katkılar koymaktadır.

Teknolojinin ticaretteki önemi nedir?

Yeni dünya düzeninde, iş dünyasındaki rekabetle başa çıkmak çok önemli bir unsur

olarak önümüze çıkıyor. İşletmenin daha hızlı, verimli ve müşteri memnuniyetini yakalaması için her gün daha yoğun teknoloji kullanması şarttır. Başta devletimiz sonra iş dünyasına ait sivil toplum örgütleri daha çok teknolojinin işletmelerde kullanımı ve yaygınlaşması için çaba sarf etmeli ve kaynak yaratmalıdırlar.

İş insanlarının dışa açılması ne kazandırır?

İş insanlarının dışa açılması en başta kendilerine sonra da ülkelerine vizyon ve uluslararası iş deneyimi kazandırmaktadır. Dünyadaki değişim ve gelişimleri takından takip edip onları deneyimlemek ve sonrasında kendi ülkesine uyarlamayı hayal etmek iş insanlarının temel motivasyon kaynağı ve beceri konularıdır. Kıbrıslı Türkler ana yurtları üzerindeki siyasi ve ekonomik ambargolara rağmen dışa açılım konusunda en çok çaba harcayan toplumların başında gelir diye düşünüyorum.

Güney Kıbrıs tarafı ile ilişkileriniz nasıl?

Güney ile rekabet edebilme noktasında neler yapıyorsunuz?

İlişkiler çok mesafeli seyretmektedir. Sadece birkaç sektör ve az sayıda işletme dışında yoğun bir iş birliği veya temas bulunmamaktadır. Bu da gayet doğal çünkü mevcut durumda siyaseten birbiri ile anlaşamayan iki toplumun insanların daha yoğun yakınlaşmaları ve işbirliğini artırmaları pek mümkün görünmüyor. Bir de buna Rum makamlarınca yapılan siyasi yönlendirmeler eklenince ilişkiler yakınlaşmıyor.

Geçmişe kıyasla Güney ile rekabet edebilme anlamında bir miktar daha ilerideyiz fakat ekonomilerimiz arasındaki büyük uçurum işletmelerimizin rekabet gücü baz alındığı zaman da söz konusudur. Sermaye yapısı, kurumsal ve modern yönetim becerileri, teknoloji kullanımı, uluslararası iş deneyimi alanlarında işletmelerimizin kendilerini çok fazla geliştirmeleri gerekmektedir. Bu açığı kapatmamız için uzun bir süreye ihtiyaç vardır. Daha da önemlisi devletin özel sektörün gelişimi için çok daha fazla kaynak ayırması ve vizyon ortaya koyarak kapasite gelişimi konusunda destek vermesi gerekiyor.

Dövizin yansıttığı sıkıntılar var. Hükümetin ya da odanın önlem alması konusunda neler yapılması gerek. Önerileriniz nedir?

Ülkemiz bir ada ülkesi ve hemen hemen her şey ithal edilmektedir ve Türkiye dahil olmak üzere ithalat döviz bazında yapılmaktadır. Bırakın Türk Lirasının değer kaybını son dönemde Dünya Ekonomisindeki genel toparlanma sebebiyle ürün fiyatları eskiye kıyasla sürekli artış göstermektedir. Bu ürünlerin başında petrol, kimyasal ürünler ve çelik gibi ürünler gelmektedir. Hükümetimiz, daha fazla ekonominin daralmasına fırsat vermeden acilen masada tüm paydaşlar ile görüş alışverişini yaptıktan sonra bir eylem planı oluşturması gerekmektedir. Bu planın temeli ise ekonomik faaliyetlerin Türk Lirası bazında yapılması için bir teşvik ve yönlendirmeye dayanmalıdır. Yani piyasadaki satılan mal ve hizmetlerin, devletin topladığı harçların dövizden Türk Lirasına dönüştürülmesi amaçlanmalıdır. Türkiye son 15 yılda birçok ürün ve hizmet bedellerinin Türk Lirası bazında yapılması için büyük bir irade ve vizyon ortaya koymuş ve bu sebepten dolayı yıl sonunda oluşan %25 devalüasyona rağmen insanların devalüasyondan çok daha az etkilenmesini sağlanmıştır.

Daha spesifik önerilerim şöyledir: Türkiye'den yapılan tüm ithalatın koşulsuz olarak dövizden Türk Lirası'na dönüştürülmesi gerekmektedir. Dövizde endekli ürünler olmasına rağmen ve onlara belki yapılacak her ticarete farklı Türk Lirası fiyat verilmesine rağmen yine de bu işlemler tüketiciye yansımaları son fiyatlarında olumlu bir fark yaratacağı diye düşünüyorum.

Ülkemizdeki gayrimenkul ve konut olmak üzere, özel okul ücretleri, birçok ürün ve hizmet Türk Lirası fiyatlandırılması ve satılması hükümet politikası olup teşvik edilmelidir.

Diğer yandan borçlanırken Türk Lirası gelir etmesine rağmen, sırf faiz oranı ve toplam ödenecek faiz ilk başta daha az görünür diye döviz borçlanmanın ne kadar riskli olduğu enflasyonun 2 misli bir oranda devalüasyon gerçekleştiği halde kredi süresince borçlananın cebinden daha fazla para çıkacağı insanlara daha iyi anlatılmalı ve Türk Lirası kredi kullanılmasına yönlendirme yapılmalı ve mümkünse teşvik edilmesinin yolları aranmalıdır.

Ülkeye ürünlerin girişleri sırasında, nihai fiyatların içine maliyet olarak yansıyan, deniz ve havalimanındaki harç ve vergilerin, Türk Lirasına dönüştürülmesi tüketiciye yansıyan fiyatlarda çok radikal farklar yansıtmasa da bir ucuzlamaya sebep olacaktır.

Mevcut yaşam şartlarında ev ve araba

sahibi olmak, çocuklarına iyi eğitim imkanları sağlamak ve ailenin geçimini sağlamak gerçekten çok zorlaşmıştır. Gün geçtikçe artan rekabet ve ekonomik koşullardaki dalgalanmalar özel sektördeki birçok küçük, orta ve büyük işletmeleri de çok olumsuz etkilemektedir. Bu sebeple kısa ve orta vadeli sonuçları olacağı beklentisi ile Türk Lirası'nın özendirilmesi tüm kesimlere olumlu sonuçlar doğuracaktır diye düşünmekte ve önermekteyim.

Ülkemizdeki rekabet ortamı adil mi?

Ülkemizdeki haksız rekabetin yapısal problemlerden kaynaklı temel sebepleri vardır. Birincisi adalet sisteminin yeterince hızlı çalışmaması, ikincisi ise devlet kurumlarının herkesi eşit derecede denetlediği bir otomasyon veya altyapı sisteminin olmamasıdır. Ürün ve hizmet kalitesini de belirleyen ve denetleyen merkezi bir standartlar enstitüsü olmaması pazara sunulan ürün ve hizmetlerin aynı kalitede olmamasına sebep veriyor. Hal böyle olunca gemisini kurtaran kaptan misali işletmeler haksız rekabet ve bozuk piyasa şartlarından kendilerini korumak için kendileri bazı tedbirler almak zorunda kalıyorlar. Odanın her yıl farklı konular seçerek yaptırdığı rekabet edebilirlik raporları ülkemizdeki birçok alanda mevcut yapısal bozuklukları ve bunların giderilmesi için yapılması gerekenleri net olarak ortaya koyuyor. Yapılacak çok fazla iş var ve bu bozuk ortam var oldukça işletmelerimizin gelişmeleri ve ekonomiyi büyütmemiz pek mümkün görünmüyor. Umarım hükümetlerimiz bu yapısal sorunların aşılması için daha fazla gecikmeden ve bir takvim oluşturarak irade ortaya koyarlar.

“KKTC'nin kalkınması ve refah düzeyinin artırılması ekonomik büyüme ile olur”

Kıbrıs Türk Ticaret Odası'na nezaket ziyaretleri devam ediyor...

Kredi Garanti Fonu ziyareti

Kredi Garanti Fonu (KGF) temsilcileri Evren Ünüvardır ve Gülşen Ertaç Sakallı, Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nı (KTTO) ziyaret ederek Oda Başkanı Turgay Deniz ile görüştü.

KTTO üyelerine yönelik bir bilgilendirme toplantısı yapmak amacıyla olan KGF temsilcileri, KGF'nin işleyişi ve bugüne kadar yapılanlar ile ilgili kısa bir bilgilendirme yaptılar. Toplantıda, işletmelerin teminat olanaklarını genişletmek, büyüme ve gelişmelerine destek vermek için ne yapılabileceği konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

Halk Bankası ziyareti

Ziyaretler çerçevesinde Halk Bankası da KTTO'na ziyarette bulunarak, KKTC'nin kalkınması ve refah düzeyinin gelişmesi hakkında fikir alışverişinde bulundu. Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Turgay Deniz ve Yönetim Kurulu Üyesi Emre Olgun, Halk Bankası ülke Müdürü Serkan Ceyran'ı kabul etti.

Oda Başkanı Turgay Deniz, KKTC'nin kalkınmasının ve refah düzeyinin artmasının ekonomik büyüme ve rekabet edebilirliğin artırılması ile mümkün olacağını belirtti. Bu bağlamda, finansmana erişimin önemine dikkat

çeken Deniz, bu konularda Ticaret Odası üyelerinin ihtiyaçlarına göre programlar geliştirilmesi, eğitim ve seminerler düzenlenmesi konusunda işbirliği yapılabileceğini vurguladı.

Halk Bankası Ülke Müdürü Serkan Ceyran'da, esnaf ve KOBİ'lerin geliştirilmesi ve desteklenmesi için çalıştıklarını, ticari mecralarda faaliyet gösteren işletmeler için sektörel bazda da destek verebileceklerini belirterek, Ticaret Odası ile bu konuda işbirliği yapabileceklerini belirtti. Ceyran, teknik uzmanlarla bu konularda çalışmalar yapılması neticesinde daha sağlıklı değerlendirmelerde bulunabilecekleri söyledi. Ceyran'a, Girne Şube Müdürü Doğan Tüzün ile Bölge Ticari ve Kobi Pazarlama Yetkilisi Çavlan İnan eşlik etti.

Elçilerden bir dizi ziyaret

Ayrıca Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nı nezaket ziyaret gerçekleştiren Finlandiya Büyükelçisi Timo Heino ve Start-up 4 Peace Proje Danışmanı Tunç Yalgın, Çek Cumhuriyeti Büyükelçisi Helena Bambasova ve Ticaret Ataşesi Martin Kubecek, İsveç Lefkoşa Büyükelçisi Anna Olsson Vrang ve İrlanda Cumhuriyeti Lefkoşa Büyükelçisi Deidre Ni Fhalluin başkan Deniz ile görülerek görüş alışverişinde bulundular.

GAÜ önemli bir lokomotif

Girne Amerikan Üniversitesi Kariyer

Merkezi Koordinatörü Halide Koca, Odamızı ziyaret etti. Ziyarete; yüksek öğrenimin KKTC ekonomisine katkıları ve önemli bir lokomotif sektörü olduğuna değinildi.

“Ticari ilişkilerin atması gerekiyor”

Nazım Hikmet Başkanlığı'ndaki DEİK KKTC İş Konseyi heyeti, KTTO'na bir ziyarette bulundu. DEİK (Dış Ekonomik İşbirliği Konseyi) KKTC İş Konseyi Başkanı Nazım Hikmet ve Oda Başkanı Turgay Deniz; KKTC ve Türkiye Cumhuriyeti arasında ekonomik ve ticari ilişkilerin artırılması ve kapsamının geliştirilmesi hususunda işbirliğinin geliştirilmesi gerektiğini vurguladı.

İsveç Lefkoşa Büyükelçisi'nden ziyaret İsveç Lefkoşa Büyükelçisi Anna Olsson Vrang, Odamıza bir nezaket ziyareti gerçekleştirmiştir. Ziyarete; KKTC ekonomisi, Kıbrıs Müzakere Süreci, İsveç ve KKTC arasındaki ithalat ve ihracat kapasitesi ve sivil toplumun KKTC'de önemi hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Onbaşı İşletmeleri Ltd.

Sağlık dolu bir gelecek için...

Halkımızı yıllardır, yerli ve dünya tatlarıyla buluştururken, meyve sebze ve taze baharatların sağlıklı, taze ve kriterlere uygun olması bizim için en önemli unsurdur. **Bunu başarabilmek için kendimizi her zaman geliştiriyor ve denetleniyoruz.**

"Tüm market, otel ve restaurantlara dağıtım yapılmaktadır"

BSEN ISO 9001:2015
KALİTESİ BELGESİ

FORBEST
Banana

Salmon
Val Venosta

Kozak
DURACAT İTHALAT LTD ST

erüst
TARIM

DÖN MARIO
QUALITY FRUIT

MESERİ
TİZ MEYVE, TİZ SEBZE

PEKŞEN
MARMARİS MEYVE VE SEBZE

www.onbasiltd.com

Bolief

LUNCHEON MEAT

Kuzey
Kıbrıs'ın
Bolibif
Markası

ŞİMDİ YÜKSEK ET ORANLI
ÖZEL SERİSİ
İLE DAHA ÇOK LEZZETLİ

Hollanda'dan gelen Kıbrıslı

Sevket Hançerli Ticaret Ltd.

Zagros

inşaat

Muzaffer Paşa Meydanı
H. Ali Apt, Dükkan 8
Lefkoşa, KKTC

Tel: +90 (533) 836 1100
Tel: +90 (533) 860 4191
Email: info@zagrosdevelopment.com

Bu Çatının Altında Herkes Ev Sahibi Oluyor!

" I.SINIF KALİTEDE TÜRK MALI ÜZERİNE İNŞAATLAR YAPILIR "

Adres: Şht.Önay Mehmetali Sokak No:72 Göçmenköy LEFKOŞA
Tel: (0 392) 225 49 02 - (0392) 223 59 02 / 0 533 882 11 10
E-mail:sahfirini@gmail.com

YENİ
ŞUBEMİZ

SANAYİ IŞIKLARI / ALTINBAŞ PETROL YANI

CYSINGS CONSTRUCTION LTD.

Ofis GSM:0533 881 29 81

🏠 Cumhuriyet caddesi no: 31 Büyük Kaymaklı - Haspolat LEFKOŞA

KAÇAK İNŞAATLARA DUR !!

Kaçak işçi çalıştırmanın
5 Asgari Ücret
Para Cezası
Olduğunu
Biliyormuydunuz?

Kibris Türk İnşaat
Müteahhitleri Birliği

İHBAR HATTI
ALO 170
www.ktimb.org

Yönetim Kurulu üyelerimiz Kariyer Günleri Fuar'ında konuştu

Eziç Kariyer Günleri ve Kariyer Fuarı'nda konuştu

Başkan Vekili Mehmet Eziç, Girne Amerikan Üniversitesi Kariyer Günleri ve Kariyer Fuarı: İşletme ve İnovasyon Fuar Organizasyonu Açılış Töreni'nde konuşma yaptı.

Eziç; KTTO'nun uluslararası tanınmış statüsü ile KKTC iş yaşamının ülkenin ekonomik ve toplumsal gelişimine yönelik faaliyetlerinden bahsetti. Eziç, güçlü bir ekonominin; potansiyelinin ve rekabet önceliklerinin farkında olan, bu konuda geleceğini şekillendiren bir ekonomi olduğunu belirtti. Bilgi birikimi, inovasyon kapasitesi ve gelişen dünya koşullarının ihtiyaç duyduğu becerilerle donatılmış eğitimli insan kapasitesinin ülkelerin gelişiminde en önemli araç olduğunu vurgulayan Eziç, ülkemiz için "daha fazla istihdam, daha fazla gelir ve daha fazla refah"ın arzulandığını belirtti.

Üniversitelerin sadece akademik çalışmaların uygulandığı bir merkez değil, aynı zamanda ihtiyaç duyulan kalifiye eleman yetiştirme kapasitesine de sahip bir kurum olduğunu söyleyen Eziç, öğrencilere geleceğe dair iş yaşamlarını etkileyecek öğütlerde de bulundu. Eziç ardından, KTTO Ticaret Geliştirme Uzmanı Sonay Özmen tarafından fuar için kurulan Oda standını da ziyaret etti.

YK Üyesi Kombos Kariyer Günleri ve Kariyer Fuarı'nda konuştu

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Yönetim Kurulu Üyesi Serhan Kombos, Girne Amerikan Üniversitesi Kariyer Günleri ve Kariyer Fuarı'nda konuşma yaptı.

Kombos, ülkemiz için daha fazla iş imkanı, daha fazla gelir ve daha fazla refah seviyesine ulaşmanın ancak özel sektör öncülüğünde ve rekabet edebilirlik ekseninde gerçekleşebileceğini vurgulayarak; KTTO'nun özel sektörün ve girişimciliğin gelişimi ve uluslararası

düzye rekabet düzeylerinin yükseltilmesi için büyük gayretler sarf ettiğini belirtti. Kombos ayrıca, gelişen ve küreselleşen dünyanın daha fazla bilgi ve birikime sahip insanlara ihtiyaç duyduğuna vurgu yaparak, üniversitelerin bu bağlamda çok önemli bir rolü üstlendiğini de söyledi. Turizm sektörünün de ülke ekonomisi için çok önemli bir sektör olduğunu belirten Kombos, öğrencilere özel sektöre ve girişimcilikle ilgili bilgilendirmelerde bulunarak kendisine sunulan teşekkür plaketini kabul etti. Konuşmanın ardından Kombos, Oda tanıtım standında KTTO Ticaret Geliştirme Uzmanı Sonay Özmen'i ziyaret etti.

Yönetim Kurulu üyemiz Odamızı temsil etti

Yönetim Kurulu Üyesi Emre Olgun, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesinde Kariyer Günleri açılış konuşması yaptı. Konuşmasında UKÜ'lü Gençlere girişimcilik ve başarıya dair nasıl bir yol izleyebilecekleri konusunda tavsiyelerde bulundu. Ayrıca kendi kariyerinden örnekler anlattı.

SVS TİCARET ŞTİ. LTD.

TOPTAN MEYVE SEBZE

(Soğuk Hava Depoları)

Adres: Alayköy Özel Sanayi Bölgesi
Hacı Recep Saykan Sokak No:1 Alayköy / LEFKOŞA

E-mail: svsticaret1@gmail.com

Tel: 0533 870 72 72 - 0533 852 85 08

Önce fiyatına bakanları bir de Fiat'a bekliyoruz.

Sınıftaki en düşük yakıt tüketimine sahip Fiat Ticari Araçlar geniş yük kapasitesiyle size maksimum performans sunuyor.

Şirketinizin taşıma giderlerini en aza indirmek istiyorsanız sizi Fiat Kombos'a bekliyoruz.

Tüm Fiat Ticari Araçlar için Showroom'umumuza bekliyoruz:
Serhan Kombos Otomotiv Ltd.
Dr. Fazıl Küçük Bulvarı 3. Cad. Org. San. Bölgesi, Lefkoşa
Telefon: 0392 225 52 46 - 0533 882 80 00

www.kombosotomotiv.com

www.facebook.com/fiatkombos

Bankalardan kredi alacak olan müteşebbislerin, teminat olanaklarının zayıf ve/veya hiç olmaması durumunda Kredi Garanti Fonu devreye girerek, bu tür gerçek ve/veya tüzel kişilere destek sağlamakta ve mali sistemde KOBİ'lerin fonlara erişim imkanlarını artırmaktadır.

Kobi'lerin kefilisi

KGF ticari işletmelere kullandırılan kredilere nakit garanti sağlayarak, yatırım ve işletmelerin finansmanında krediye erişimlerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. KGF bu şekilde Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler'in (KOBİ) kurumsal yapılarını güçlendirerek, kapasitelerinin artırılması, modern bir yapıya kavuşturulması ve istihdamlarının desteklenmesi yönünde garanti desteği sağlamaktadır.

KKTC ekonomisinin canlandırılması, iktisadi büyüme ve kalkınmanın gerçekleştirilmesi, yatırımların sürdürülmesine bağlıdır. KKTC'de işletmelerin neredeyse tamamının KOBİ ölçeğinde olduğu gözönünde bulundurulduğunda bankaların vereceği işletme ve yatırım kredileri KKTC ekonomisi için hayati önem taşımaktadır.

Amaç....

KGF, Küçük ve Orta ölçekli işletmelerin teminat olanaklarını genişletmek amacı ile kurulmuştur. Bu kapsamda geçici likidite problemi yaşayan ihracatçılar ile mal ve hizmet üreten gerçek ve/veya tüzel kişilere verdiği nakit kredi garantisi ile banka kredisine erişim imkanlarını artırmayı amaçlamaktadır.

Yönetim Kurulu

KGF Yönetim Kurulu, Merkez Bankası Başkanı, ve 2 Başkan Yardımcısı, Başbakanlık temsilcisi, Ekonomi İşleriyle Görevli Bakanlık temsilcisi ve Maliye İşleriyle Görevli Bakanlık temsilcisi olmak üzere altı üyeden oluşur. Şu anda 2 müsteşar aktif olarak görev almaktadır.

Kaynaklar...

- Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonundan Hazine Borçlarından mahsup edilmek suretiyle aktarılabilecek kaynak;
- Devlet bütçesinde yer alan Mali Sektörün Desteklenmesi kaleminden yapılacak aktarımlar;
- Bakanlar Kurulu tarafından Fona aktarılabilecek diğer gelirler;

- Kredilere garanti verilmesi nedeniyle elde edilecek maktu ücret ve primler;
- Fona yapılacak yardımlar; ve
- Fon mevcudunun gelirleri ile diğer gelirler.

Fonun ödenmiş sermayesi 30 milyon TL'dir. KGF, yasa gereği 90 milyon TL'ye kadar garanti verebilmektedir. Maksimum garanti oranının yüzde altmış olduğu da düşünüldüğünde toplamda Fon 150 milyon TL'ye kadar bankalara kredi verme olanağı sağlamaktadır.

Kuruluş aşamasından bugüne kadar (Haziran 2009 - Mayıs 2018) 16 banka ile "Çerçeve Sözleşmesi" imzalanmış olup belirtilen bankalardan Kredi Garanti Fonu'na 157 adet kredi dosyası yönlendirilmiştir. Yönlendirilen kredi toplamı 45.190.950,-TL olup onaylanan kredi toplamı 37.020.500,-TL ve onaylanan garanti tutarı 20.576.494,-TL'dir. KGF'nin 21 Mayıs 2018 itibarıyla güncel riski ise 11.013.496,-TL olup şu andaki kredi tutarı yaklaşık olarak 17.621.594,-TL olup henüz kullandırılmayı bekleyen tutar 132.378.406,-TL'dir.

Hangi Kredilere garanti verilir?

- Geçici likidite sıkışıklığı yaşayan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelere, Küçük Esnaf ve Zanaatkarlara, mali sistemde krediye erişemeyen müteşebbislere ve ihracatçılar ile mal ve hizmet üreten gerçek ve/veya tüzel kişilere bankalar tarafından kullandırılacak kredilere;
- Ekonomide yaşanan durgunluk nedeniyle bankalar tarafından gerçek ve/veya tüzel kişilerin yeniden yapılandırılacak krediler için ilave kaynak kullandırılması durumunda kullandırılacak kredilere;
- Deprem, sel, su baskını, yangın gibi doğal afete mağruz kalan gerçek ve/veya tüzel kişilere, bankalar tarafından kullandırılacak krediler ve/veya yeniden yapılandırılacak krediler için ilave kaynak kullandırılması durumunda kullandırılacak kredilere garanti verilir.

Verilecek miktar...

Kredi Garanti Fonu bankalar aracılığı ile kullandırılan kredilerin en çok yüzde 60'ına kadar nakit kredi garantisi verebilir.

KGF'nin garantisine başvurabilecek kredinin alt sınırı her bir münferit gerçek ve/veya tüzel kişi için aynı risk grubunda olup olmadığına bakılmaksızın 50.000,-TL (EllibinTürkLirası) olup, en çok yüzde 60'ını aşmamak üzere her bir münferit gerçek ve/veya tüzel kişi için aynı risk grubunda olup olmadığına bakılmaksızın 1.000.000,-TL (BirmilyonTürkLirası) ile sınırlıdır.

Riskin paylaşım ilkesine göre çalışan Fon, kredinin fiilen kullandırılan tutarın en çok yüzde 60'ına, doğal afet kapsamında ise yüzde 90'ına kadar garanti verebilir.

Fonun bir gerçek ve/veya tüzel kişiye kullandırılacak krediye vereceği garanti miktarı, Fon kaynaklarının yüzde 5'ini geçemez.

Bankalara fayda....

KKTC Merkez Bankası, KGF'nin garantisi kapsamında kullandırılan kredileri 01.06.2017 tarihinde "Bankaların Kredileri ile Diğer Alacaklarının Nitelikleri ve Karşılıklar Tebliği"nde 1'inci grup teminatlar arasına alınmıştır.

KKTC Merkez Bankası, 01.06.2017 tarihinde "Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oran ile Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine ve Diğer Yükümlülüklerle İlişkin Usul ve Esasları Hakkında Tebliği"de KGF'nin garanti verdiği kredi tutarının yüzde "0" risk ağırlığına tabi teminat olarak değerlendirilmesi için düzenleme yapmıştır.

KKTC Bakanlar Kurulu 30.04.2018 tarih ve 57 sayılı Resmi Gazete yayını ile "Kredi Garanti Fonu kapsamında kredi garantisi verilmek amacıyla düzenlenen anlaşmalar" kapsamında, KGF tarafından hazırlanan

senetler pul vergisinden muaf tutmuştur.

Özetle Kredi Garanti Fonu kapsamında verilen kredilerin bankalara olan maliyeti düşük seviyelere indirilmiştir.

Başvuru...

Gerçek ve/veya tüzel kişiler Kredi Garanti Fonuna bankalar aracılığı ile başvurabilir. Gerçek ve/veya tüzel kişiler doğrudan KGF'ye başvuramaz.

Banka kredi başvurularını diğer kredilendirmelerine uyguladığı kural ve teamüllere göre değerlendirir ve geri ödenebilir gördüklerini, Yönetim Kurulu'nun onayını mütaeakip, KGF'nin garantisinin alınması amacıyla, bu Tebliğde belirlenen belgelerini içeren başvuru dosyası ile "Garanti Talep Formu" ve "Garanti Başvuru Formu" ile birlikte gerçek ve/veya tüzel kişi adına Kredi Garanti Fonu'na başvurur.

Masraf...

Garanti talebinde bulunacak gerçek ve/veya tüzel kişilerden, taleplerin değerlendirmeye alınabilmesi için 100,- TL maktu inceleme ücreti, başvuru ile birlikte alınır. Talebin uygun bulunarak kredinin Fonun garantisini ile kullanılması kararı alındıktan sonra banka, garanti sözleşmesini imzaladığı tarihte, garanti miktarı üzerinden yüzde 0.5(Binde Beş)'i tutarındaki primi Kredi Garanti Fonu'na

öder.

Garanti süresi...

Garanti Sözleşmelerinin süresi kredi tutarına ve Kredi Sözleşmesi süresine göre Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Borçlu cari hesaplarda Garanti Sözleşmesinin süresi 2 yılı geçemez.

10- KGF'NU KENDİSİNE GELEN BAŞVURUYU NASIL İNCELER VE GARANTİ MİKTARINI NASIL KULLANDIRIR?

Kredi Garanti Fonu, başvurunun ön incelemesini yapar ve belgelerinde eksiklik olan ve/veya Yasa ve bu Tebliğdeki düzenlemelere uygun olmayan talepleri bankaya geri gönderir. Uygun olan talepleri ise kendi değerlendirmeleri ile birlikte Yönetim Kurulu'na sunar. Yönetim Kurulu kendisine gelen başvuruları inceler ve takdir hakkını kullanarak başvuruyu kabul veya reddedebilir. Yönetim Kurulu kredi değerliliğini ve teminatını uygun gördüğü gerçek ve/veya tüzel kişi lehine garantisinin üst sınırını, oranını, süresini ve koşullarını belirler. Başvuru sonucu bankaya yazılı olarak bildirilir.

Ticaret ve Sanayi Odası'ndan ortak açıklama

Kıbrıs Rum tarafının, Kıbrıs'ı çevreleyen denizlerde tek taraflı doğal gaz aranması ile ilgili olarak yıllardan beri devam eden çabaları, bizi oldukça olumsuz ve tehlikeli bir noktaya taşımış ve Doğu Akdeniz'deki gerginlik arzu edilmeyen bir boyuta ulaştırmıştır.

Kıbrıs sorununa çözüm bulmaya yanaşmayan, buna karşılık "Kıbrıs Cumhuriyeti hükümeti" unvanını diğer paydaşlar ve Türkiye aleyhine kullanmaya devam edebilen Kıbrıs Rum tarafının, bu faaliyetlerini devam ettirme

cesaretini başta Avrupa Birliği olmak üzere kimi uluslararası örgütler ve devletlerden gördüğü destekten aldığı açıktır. Nitekim, Avrupa Birliği, Kıbrıs sorununun varlığını ve diğer Kıbrıslı Türkleri bir kez daha görmezlikten gelmiş ve gerginlik sanki Türkiye'den kaynaklanıyormuş gibi, Türkiye'yi bölgedeki faaliyetlerini durdurmaya çağırmıştır.

Kıbrıs Türk iş dünyasının iki önemli örgütü olarak, Doğu Akdeniz'de var olduğu düşünülen hidrokarbon potansiyelinin

yeni gerilimlere neden olmasını istemediğimizi; bu potansiyelin bölgemizde yaşayan tüm halkların yararına olacak şekilde yeni işbirliklerine kaynaklık etmesi gerektiğine inandığımızı bir kez daha kamuoyuna duyurmak isteriz. Böyle bir işbirliğinin sağlanması için Kıbrıs sorunu en erken zamanda hakkaniyete dayanan sürdürülebilir bir çözüme kavuşturulmalı veya bu olmadığında, Kıbrıs sorununa taraf olan iki halkın temsilcilerinin hidrokarbon potansiyeli

konusunda bir uzlaşmaya varması sağlanmalıdır. Başta Avrupa Birliği olmak üzere, bütün uluslararası aktörler, dikkat ve çabalarını bu hedefe yoğunlaştırmalı, etkilerini bu doğrultuda kullanmalıdır.

Kıbrıs Türk iş dünyasının örgütleri olarak Kıbrıs sorununa karşılıklı kabul edilebilir bir çözüm bulma hedefine bağlı olduğumuzu ama Kıbrıs Türk halkını yok sayan tutumlara karşı mücadele etmeye de devam edeceğimizi kamuoyu ile bir kez daha paylaşıyoruz.

"Orta Doğu'da yaşananlar bir insanlık dramıdır"

Orta Doğu'da yaşanan kanlı çatışmalar ve bunların sonucu olarak ortaya çıkan insanlık dramları, hepimizi üzmemekte ve derinden yaralamaktadır. Bu çatışmalar, gelecekte daha huzurlu ve daha refah yaşama umutlarını da yok etmekte, bölge halklarının genç kuşaklarını umutsuzluğa düşürürken, terörizmin tuzağına itmektedir. Zengin petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahip olan Orta Doğu'da, enerji kaynaklarını kontrol etmek amacıyla sürdürülen mücadele içinde, başta

yaşam hakkı olmak üzere temel insan haklarının bu kadar pervasızca çiğnemesi, bu kaynaklar kullanılarak ulaşılabileceği varsayılan "daha müreffeh bir yaşam" için de büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Görüyoruz ki köktencilik ve terör, sadece Orta Doğu için değil, bütün dünya için ciddi bir tehdit haline gelmiştir. Köktencilik ve teröre şiddetin dozunu artırarak yanıt vermek, tam anlamı ile kısır bir döngü yaratmaktan başka bir anlam taşımaz ve insanlık için daha büyük bir tehdit oluşturur.

Bu bağlamda dün, Filistin'de yaşanan olayları, İsrail askerlerinin göstericilere ateş ile karşılık vererek çok sayıda insanın ölümüne ve binlerce insanın yaralanmasına yol açmasını şiddetle kınarız. Bu gelişmelerde rol oynayan bütün devlet adamlarını, daha soğuk kanlı ve bilinçli olarak terörün kaynaklarını kurutmaya; doğal kaynakları küresel refahın gelişmesi için hakça kullanmayı müzakereler yolu ile temin etmeye çağırırız.

Yıldırım'a nezaket ziyareti

Kıbrıs Türk Ticaret Odası (KTTO) Yönetim Kurulu Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Komutanı Yılmaz Yıldırım'a nezaket ziyaretinde bulundu. KTTO Başkan Turgay Deniz'in başkanlık ettiği

heyette Başkan Vekili Mehmet Eziç, Yönetim Kurulu Üyeleri Alp Cengiz Alp, Serhan Kombos ve Selen Necat ile Genel Sekreter Aysun Önet İleri bulundu.

Basın mensupları ile birarada

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Yönetimi, 2017-2018 Rekabet Edebilirlik Raporu ile ilgili bilgilendirmelerde bulunmak amacıyla basın mensupları ile bir araya geldi.

Yemekte; Kıbrıs Türk Ticaret Odası Yönetim Kurulu ve personelinin yanı sıra, raporu hazırlayan akademisyenler de yer aldı. Başkan Turgay Deniz'in açılış konuşmasının ardından, raporu hazırlayan akademisyenler tarafından raporun detayları ile ilgili bilgiler paylaşıldı.

onmet

construction

SİZİN İÇİN ÜRETİYORUZ

0392 223 86 02 / 0392 223 86 84

Belediye Bulvarı - Polen Plaza Apt. Katlı Daire:2 Yenikent Gönyeli

onmetcons@gmail.com

EZİÇ VE
LAVASH

LEZZETLERİNİN

ORTAK

NOKTASI

BOĞAZ'DA

AÇILDI

/ezicpoint

/ezicpoint

/ezicpoint

EZİÇ
POINT
BOĞAZ

0533 845 4848 | 0533 845 3838 | info@ezic.com.tr | ezic.com.tr

X = Macera

En özel maceralarınız için Yeni Mercedes-Benz X-Class,
birbirinden farklı paket seçenekleriyle Kombos Otomotiv'de.

Kombos
O T O M O T İ V

Lefkoşa:
Dr. Fazıl Küçük Bulvarı 3. Cad. Org. San. Bölgesi
0392 444 00 88 - 0533 852 26 00 - 0533 866 13 10

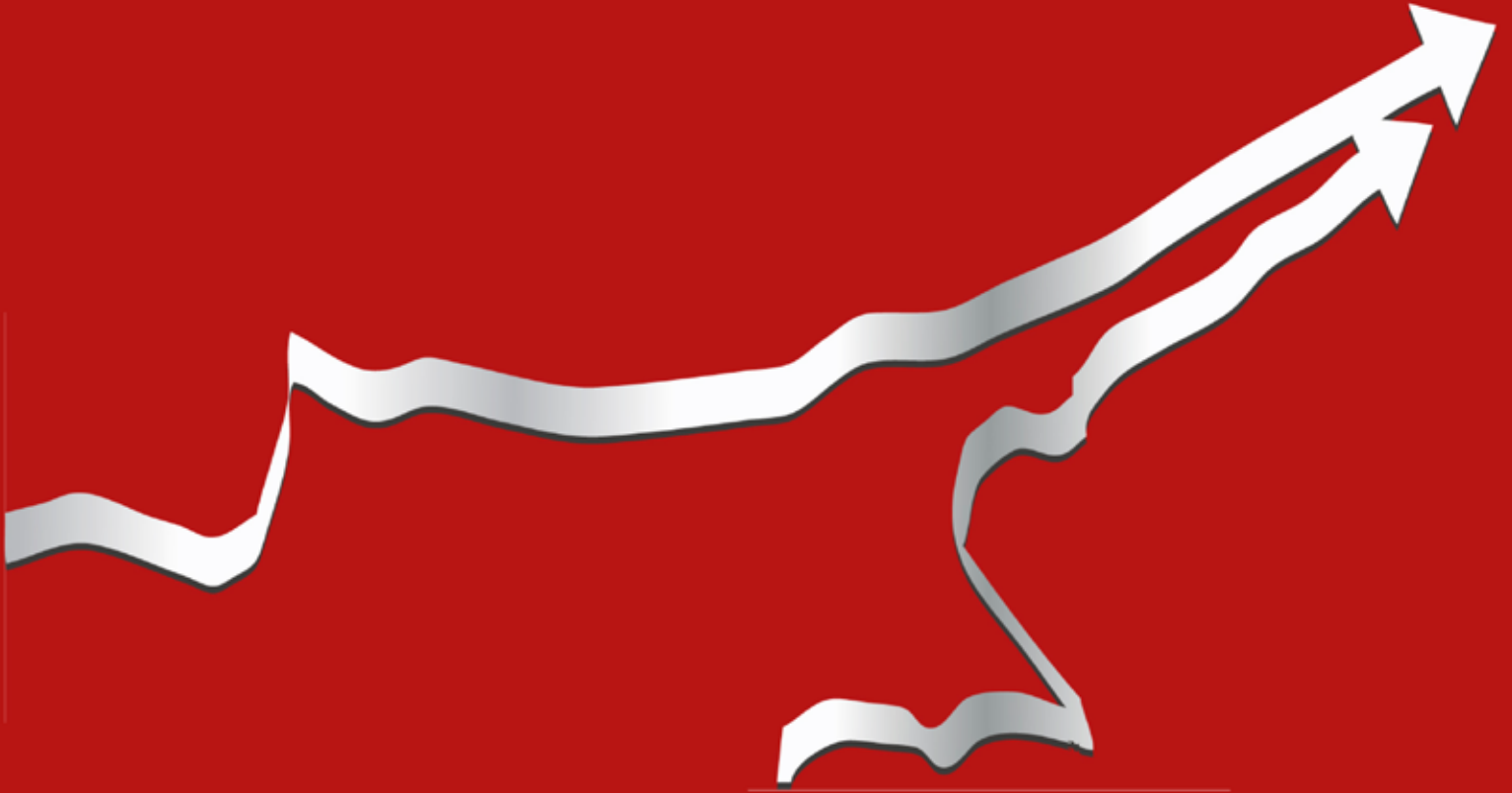
Girne:
Bedrettin Demirel Cad. No: 1/A
0392 815 97 83 - 0533 883 30 13

kombosotomotiv.com
f/mercedeskombos

K~Pet

KIBRIS`IN ENERJİSİ

Sahibi:
Kıbrıs Türk Ticaret
Odası (a)
Turgay DENİZ

**Genel Yayın
Yönetmeni**
Deniz GÜRGÖZE

**Reklam,Pazarlama ve
İletişim**
Növber GÜRTAY

**Grafik Tasarım
Yönetmeni**
Nazire BÜYÜKOĞLU

**Kıbrıs Türk Ticaret Odası
Merkez İletişim**
Adres: 90 Bedrettin Demirel Caddesi Lefkoşa
Tel: +90 (392) 228 37 60, +90(392) 228 36 45
Fax: +90 (392) 227 07 82
E-Posta: ktfo@ktfo.net

Mesarya Ajans İletişim
Adres:1.Sok.No:41, Taşkınköy
Tel: 0 392 225 65 95 - 0548 855 00 41
E-mail: mesarya.ajans@gmail.com